

Мархабо

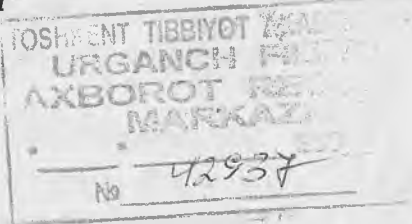
**ҚУТИЛАСАН-А,
ҚУТИЛАСАН!**

МАРҲАБО

ҚУТИЛАСАН-А, ҚУТИЛАСАН!

- *Бировнинг боласи уйимда
- *Ўфил боланг — бировнинг ҳасми
- *Қизим, қайнонанг — тилло
- *Мурасасиз келинлардан дод!
- *Навойга қўшни бўлсам...
- *Ўзингизни эҳтиёт қилинг
- *Икки сандиқ "сеп"
- *Жаннатдаги "кундошим"
- *Уйимдаги "шпион"
- *Келиним келин олди
- *Афлотуннинг "хотини"

«Adabiyot uchqunlari»
Тошкент — 2016

УДК: 811.525. 133 (080)

ББК: 81.2Т22

Қутиласан-а, қутиласан!/Муаллиф: Марҳабо Каримова. — Т.: «Adabiyot uchqunlari», 2016 йил, 160 бет.

Ажойиб шоира Марҳабо Каримованинг аллақачон машҳур бўлиб улгурган шеърларини икки китобга жамлаб чиқаришни ният қилган эканмиз, бунда кўпгина мухлисларнинг талабини ҳисобга олдик.

Демакки, ушбу шеърый тўпламни ўқиб, сиз азизлар олам-олам маънога эга бўласизлар, нималарнидир ўрганасизлар, қандайдир билимни қўлга киритасизлар, деган умиддамиз. Зеро, ҳикматли шеърлар ҳам халқ ичра мангу яшайди.

Масъул муҳаррир:

Шухрат Фуломов

ISBN 978-9943-992-49-8

© "Adabiyot uchqunlari" нашриёти, 2016

ВАТАН ҲАҚИДА СЎЗ

Сўритокларда узум, новдаси қулоч-қулоч,
Айвонида ҳар баҳор бола очар қалдирғоч,
Салом бериб кирса ким, тўйиб чиқар бўлса оч,
Билолмадим, Фарангу Африқода қанақа,
Дунё ҳайрон бўлса ҳам, ўзбекларда шунақа!

Кампирларин қўлида куйлайди урчуғиям,
Боламга, деб дон чўқир каптар, чуғурчуғиям,
Ўфил кўрса, тўй қилар, ҳаттоки, чумчуғиям,
Билолмадим, Фарангу Африқода қанақа,
Дунё ҳайрон бўлса ҳам, ўзбекларда шунақа!

Янги пишган анжирин илинар қўшнисига,
"Нон ёпинг", деб тандирин илинар қўшнисига,
Уч кун уйда бўлмаса, билинар қўшнисига,
Билолмадим, Фарангу Африқода қанақа,
Дунё ҳайрон бўлса ҳам, ўзбекларда шунақа!

Яшаб юриши мумкин қўл, оёғу бармоқсиз,
Аmmo яшай олмайди эл-юрт, уруғ-аймоқсиз,
Кузатишмас меҳмонни новвот, майиз, қаймоқсиз,
Билолмадим, Фарангу Африқода қанақа,
Дунё ҳайрон бўлса ҳам, ўзбекларда шунақа!

Тўй қилиб, эл-юртига едириб мазза қилар,
Кетаётганда чопон кийдириб мазза қилар,
Бу маззани лондонлик бой ота қайдан билар,
Билолмадим, Фарангу Африқода қанақа,
Дунё ҳайрон бўлса ҳам, ўзбекларда шунақа!

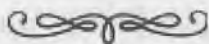
Қандай яшаб бўлади ҳандалаксиз, қовунсиз,
Эркак эркак бўптими улоқ, кураш ўйинсиз,
Бусиз ҳам элман, деган сафсатани қўйинг сиз,
Билолмадим, Фарангу Африқода қанақа,
Дунё ҳайрон бўлса ҳам, ўзбекларда шунақа!

Азиз қилар қайси эл биздай ота-онани,
Ён қўшниси тўй қилса, чиқмаган ҳам одамми,
Тўкис бўлмас ўзбексиз инсоният олами,
Билолмадим, Фарангу Африқода қанақа,
Дунё ҳайрон бўлса ҳам, ўзбекларда шунақа!

Бешик майли, тувагин кўриб лол бўлганлар бор,
Минг йил олдин ҳам бу эл эди буюк ижодкор,
Фарзандларин қонида яшар ўша иқтидор,
Билолмадим, Фарангу Африқода қанақа,
Дунё ҳайрон бўлса ҳам, ўзбекларда шунақа!

Юрт айланиб кузатсанг, бозори йўқ баққолсиз,
Юришмайди чоллари дўппи, яхтак, соқолсиз,
Тилин учида ҳазил, гап гапирмас мақолсиз,
Билолмадим, Фарангу Африқода қанақа,
Дунё ҳайрон бўлса ҳам, ўзбекларда шунақа!

Балки шу эл кўксида туриб ой сочар зиё,
Шундай яшаш керақдир аслида бутун дунё,
Бу элатни бошқача қилиб бўлмас, Марҳабо,
Билолмадим, Фарангу Африқода қанақа,
Дунё ҳайрон бўлса ҳам, ўзбекларда шунақа!

КАТТАЛАРГА НАСИҲАТ

Ярақлаган уйларинг чанг бўлсаям, сиқилма,
Рўзфорингда бир нима кам бўлсаям, сиқилма,
Ташвишлардан кунда бир жанг бўлсаям, сиқилма,
Ўғлинг еб — ўрга кетар, қизинг еб — қирга.

Чайнаётган нонингни "боламга" деб ўласан,
Катта бўлгач, гап билан бир силтаса, сўласан,
Бино қўйма, сийлама, пўпалама, кўрасан,
Ўғлинг еб — ўрга кетар, қизинг еб — қирга.

Қариганда ғалвани кўтаролмас юрагинг,
Қани ота-оналар — суянчиғинг, тиргагинг,
Ётиб қолсанг, офрисанг, кимга бўлар керагинг,
Ўғлинг еб — ўрга кетар, қизинг еб — қирга.

Ғамни олсанг кўнгилга, тўлиб кетаверасан,
Офтоб урган майсадай, сўлиб кетаверасан,
Юрагингни чангаллаб ўлиб кетаверасан,
Ўғлинг еб — ўрга кетар, қизинг еб — қирга.

Ўзин боққанинг қолиб, боласин ҳам боқасан,
Куч-қувватинг борида ҳаммасига ёқасан,
Ўзинг учун бир бора чиққанмисан боққа сан,
Ўғлинг еб — ўрга кетар, қизинг еб — қирга.

Уйлантиру болангни, бўлак қилгин уйини,
Ўзи тортсин рўзғорнинг ташвишини, ўйини,
Кўриб турсанг бўлгани соғ-саломат бўйини,
Ўғлинг еб — ўрга кетар, қизинг еб — қирга.

Таъма қилсанг бир нонни, чимирилар қошлари,
Сенсиз пишиб ейилар ёғлиққина ошлари,
Югуришар олдингга, оғриб қолса бошлари,
Ўғлинг еб — ўрга кетар, қизинг еб — қирга.

Эрининг топганини ўйнаб еркан бир аёл,
Ўғлининг топганини ўйлаб еркан бир аёл,
Бекорга айтилмаган халқ ичида бу мақол,
Ўғлинг еб — ўрга кетар, қизинг еб — қирга.

Майли, тушган уйида яшнаб юрсин келинлар,
Мақтаб, алқаб, дуо қил, яйраб юрсин келинлар,
Қайнонаммас, онам, деб сайраб юрсин келинлар,
Ўғлинг еб — ўрга кетар, қизинг еб — қирга.

Ялаб-юлқиган уйинг келинларга қоладир,
Сендан кейин, ким билар, не куйларга соладир,
Уйим, болам-чақам, деб олаверма хавотир,
Ўғлинг еб — ўрга кетар, қизинг еб — қирга.

Меҳнат қилдинг, тинмадинг етганича имконинг,
Ўзинг учун ҳам яша, ғаниматдир ҳар онинг,
Тоғларга чиқ, ҳаво ют, жон-жон — ўзингнинг
жонинг,
Ўғлинг еб — ўрга кетар, қизинг еб — қирга.

Ўфилларда қўш улов, сен юрасан пиёда,
Ўзларидан ошмайди, моли бўлса зиёда,
Болам, болам, болам, деб нима кўрдинг дунёда,
Ўғлинг еб — ўрга кетар, қизинг еб — қирга.

Ўлсанг, болаларинг ҳам қабргача боради,
Айт-чи, унда сен билан қайси бири қолади,
Қиёматда қай бири гуноҳингни олади,
Ўғлинг еб — ўрга кетар, қизинг еб — қирга.

Кўнглинг кимни хушласа, ўша билан суҳбат қил,
Тиконларга қарама, гулга қараб роҳат қил,
Асабингни қийнама, юрагингга шафқат қил,
Ўғлинг еб — ўрга кетар, қизинг еб — қирга.

Жуфтинг учун ясаниб, эй аёл, ҳеч толмагин,
Қариликни бўйнингга асло-асло олмагин,
Ўнта боланг бўлса ҳам, эргинангдан қолмагин,
Ўғлинг еб — ўрга кетар, қизинг еб — қирга.

Кунлар келар, инжиқ чол, биров келмас ёнингга,
Шу илмиқ кампиринг оро кирар жонингга,

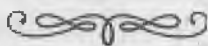
Шукр қил бирга ўтган ҳар соат, ҳар онингга,
Ўғлинг еб — ўрга кетар, қизинг еб — қирга.

Тўрт пул топсанг, ярмини кексаликка олиб қўй,
Йиғиб, эски нимчангнинг чўнтагига солиб қўй,
Ўн бола бир отани боқолмайди, билиб қўй,
Ўғлинг еб — ўрга кетар, қизинг еб — қирга.

Қўлинг ишда ва лекин Роббанода бўлсин дил,
Гийбат, ҳасрат гапни қўй, "Субҳаналлоҳ!" айтсин
тил,

Бу дунёнинг нонин еб, у дунёнинг ишин қил,
Ўғлинг еб — ўрга кетар, қизинг еб — қирга.

Йиғиштириб умрнинг қолганини — борини,
Эй Марҳабо, қилгайсан охиратнинг корини,
Қулоғингга қуйиб ол бу насихат — дорини,
Ўғлинг еб — ўрга кетар, қизинг еб — қирга.

БИРОВНИНГ БОЛАСИ УЙИМДА

Тўй қилиб, келинчак туширдим,
Ўзимга ўзим иш оширдим,
Ман энди... ман энди тушундим,
Бировнинг боласи уйимда.

Бақирманг, дадаси, секин-ей,
Овозингиз бирам текин-ей,
Уйимнинг қайтига бекинай,
Бировнинг боласи уйимда.

Ҳаммага қиламан илтифот,
Тилимга бўламан эҳтиёт,
Кўчага чиқмасин "ахборот",
Бировнинг боласи уйимда.

Келинлик бир келар, яйрасин,
Аллоҳим илтифот айласин,
Қозоним гўшт билан қайнасин,
Бировнинг боласи уйимда.

Сипороқ кийингин, вой, қизим,
Ибрат бўл келинга, ҳой қизим,
Онани тушунгин, ой қизим,
Бировнинг боласи уйимда.

Ёрдам қил, сиқиб бер ўсмасин,
Бахтининг йўлини тўсмасин,
Совчига ёмонлаб қўймасин,
Бировнинг боласи уйимда.

Чимирилмасин, деб қошлари,
Авайлаб шу келин пошшани,
"Сиз-сиз"лаб ҳайдайман пашшани,
Бировнинг боласи уйимда.

Койишар: "Эркалаб, куласан,
Келинга "Майли..." деб турасан",
Бошингга тушганда биласан,
Бировнинг боласи уйимда.

Нонини куйдирса, майлига,
Идишни синдирса, майлига,
"Адвокат"ман ўша Лайлига,
Бировнинг боласи уйимда.

Болам дер, гапирсам: "Уф, бўпти",
Билмадим, балки "куф-суф" бўпти,
Ўғлим ҳам қўшилиб, жуфт бўпти,
Бировнинг боласи уйимда.

Майли, мен — қайнона, қайнамай,
Келин ҳам тек юрсин, айнамай,
Бу ҳам бир кўргулик, айланай,
Бировнинг боласи уйимда.

Меҳр-ла кўнгиллар бойланар,
Қаҳр-ла юраклар лойланар,
Бир кун ўз боламга айланар,
Бировнинг боласи уйимда.

Марҳабо дер: ичим қон, дўстлар,
Учрашиб турайлик, жон дўстлар,
Ҳасратдан юрагим қон, дўстлар,
Бировнинг боласи уйимда.

ЎФИЛ БОЛАНГ — БИРОВНИНГ ҲАСМИ

Ўфилми, қиз — бари ўз боланг,
Қизлар — меҳмон, дейишар расми,
Ўзингники асли қиз боланг,
Ўфил боланг — бировнинг ҳасми.

Ўстирасан бўлиб парвона,
Эга чиқар битта жонона,
Бу савдога бўлма ҳайрона,
Ўфил боланг — бировнинг ҳасми.

Унутса ҳам ўз онасини,
Туфилган ҳовли — хонасини,
Унутмайди қайнонасини,
Ўфил боланг — бировнинг ҳасми.

Қизинг жонин илиниб турар,
Юраклари тилиниб турар,
Меҳри кўздан билиниб турар,
Ўфил боланг — бировнинг ҳасми.

Софинганда йиғламай, кутгин,
Ичикмасдан ўзингни тутгин,
Кўз ёшингни "қулт" этиб ютгин,
Ўфил боланг — бировнинг ҳасми.

Уй-рўзғори бўйнида хуржун,
Боламга, дер Худо берган кун,
Дуо қил-у, чиқармагин ун,
Ўғил боланг — бировнинг ҳасми.

Юрагининг устунни — ёри,
Совуқ қотса пўстини — ёри,
Боласига топгани — бори,
Ўғил боланг — бировнинг ҳасми.

Уришсалар, қози бўласан,
Ўртада тарози бўласан,
Ўлимингга рози бўласан,
Ўғил боланг — бировнинг ҳасми.

Иши тушса, ёнингга чопар,
Ҳиндистонда бўлсанг ҳам, топар,
Бошқа пайт кутма, эй модар,
Ўғил боланг — бировнинг ҳасми.

Хафа бўлсанг, койиб, тонасан,
Кечирасан, чунки онасан,
Тушун, мунча куйиб-ёнасан,
Ўғил боланг — бировнинг ҳасми.

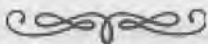
Жанжал қилма, онамисан, бас,
Келин сенинг кундошинг эмас,
Ўғлинг энди сирдошинг эмас,
Ўғил боланг — бировнинг ҳасми.

Совчиликка боришдан олдин,
Сандиққа сеп солишдан олдин,
Бир мантиққа кўникиб олгин,
Ўғил боланг — бировнинг ҳасми.

Келса-ю келмаса, дуо қил,
Билса-ю билмаса, дуо қил,
Берса-ю бермаса, дуо қил,
Ўғил боланг — бировнинг ҳасми.

Меҳнатларинг — Худо йўлига,
Заҳматларинг — Худо йўлига,
Қаратиб қўймасин қўлига,
Ўғил боланг — бировнинг ҳасми.

Келинга гапирсанг мулойим,
Ўғлинг сендан рози ҳар доим,
Бу ҳаётдир, Марҳабо ойим,
Ўғил боланг — бировнинг ҳасми.

ҚИЗИМ, ҚАЙНОНАНГ — ТИЛЛО

Қизгинамни узатдим,
Ўз уйига кузатдим,
Кетарда бир сўз айтдим:
"Қизим, қайнонанг — тилло".

Аразлаб келар қизим,
Жовдираб турар кўзим,
Безиллаб туриб ўзим,
Дедим: "Қайнонанг — тилло".

Дер: "Қайнонам тили ўқ,
Койиб, нолиб, урар дўқ,
Кўнгил билан иши йўқ..."
Дедим: "Қайнонанг — тилло".

"Кечирмас, бурни осмон,
Эрим — яхши, у — ёмон",
"Бекор айтибсан, нодон, —
Дедим, — қайнонанг — тилло".

"Икки қўлдан чиқар қарс,
Мулойим бўл, келгин паст,
"Хўп бўлади!" десанг, бас,
Қизим, қайнонанг — тилло".

Арз қилиб келгандаям,
Ҳар нима дегандаям,
Қизим ҳақ бўлгандаям,
Дедим: "Қайнонанг — тилло".

Кутиб олиб ўзини,
Бошламасдан сўзини,
Бекитаман оғзини:
"Қизим, қайнонанг — тилло".

Қайтиб келса, "Бор!" дедим,
"Сенга уйим тор", дедим,
"Пешона — бозор", дедим,
Дедим: "Қайнонанг — тилло".

Қизгинамни аврайман,
Телефондаям сайрайман,
Уйқумдаям жаврайман:
"Қизим, қайнонанг — тилло".

Чархни бузган — парраси,
Қизни бузган — онаси,
Бузмай ўлсин онаси,
"Қизим, қайнонанг — тилло".

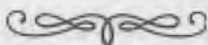
Уйини уй бўлсин, деб,
Айрилмоқни кўрмай эп,
Битта билан ўтсин, деб,
Дедим: "Қайнонанг — тилло".

Қиз узатиб тўйлабман,
Қутилдим, деб ўйлабман,
Бекорларни сўйлабман,
"Қизим, қайнонанг — тилло".

Қизингмидур, ўғлингдур,
Бари юрак қўрингдур,
Тинчимаса — шўрингдур,
"Қизим, қайнонанг — тилло".

Марҳабохон йиғлаб дер:
"Юрагим қони — бу шеър",
"Тиллохон"га инсоф бер,
"Қизим, қайнонанг — тилло".

Тугамайди ғавғоси,
Адо қилди савдоси,
Қиз туққаннинг жазоси,
"Қизим, қайнонанг — тилло".

КУЁВИМГА ИЛТИЖО

(қизим аразлаб келганда)

Куёв болам — ўз болам,
Менинг қора кўз болам,
Тилимда бир сўз, болам,
Қизим — ёмон, сиз — яхши.

Эрка болам, арслоним,
Ойим турган осмоним,
Қўлингиздадир жоним,
Қизим — ёмон, сиз — яхши.

Йигит борми сиздай мард,
Юраги тоза, бегард,

Икки дунё кўрманг дард,
Қизим — ёмон, сиз — яхши.

Биз — темир, сиз — тиллосиз,
Биз — оми, сиз — муллосиз,
Биз — нодон, сиз — доносиз,
Қизим — ёмон, сиз — яхши.

Қизимнинг ўзи "аҳмақ",
Юрарди сизни мақтаб,
Бир кепти-да аразлаб,
Қизим — ёмон, сиз — яхши.

Тириклик деб юрсангиз,
Уй-жойим, деб турсангиз,
Нима қипти урсангиз,
Қизим — ёмон, сиз — яхши.

Рўзғор хуржун бўлади,
Гоҳ камиб, гоҳ тўлади,
Хотин деган кўнади,
Қизим — ёмон, сиз — яхши.

Болам, сизда ихтиёр,
Бўлмайлик озор-безор,
Ўртада болалар бор,
Қизим — ёмон, сиз — яхши.

Кўп яшанг, юзга етинг,
Қиз тушгурни авф этинг,
Алдаб-сулдаб обкетинг,
Қизим — ёмон, сиз — яхши.

Ишламай ётсангиз ҳам,
Маст бўлиб қотсангиз ҳам,
Чойнакни отсангиз ҳам,
Қизим — ёмон, сиз — яхши.

Бўлсангиз ҳам майда гап,
Юрсангиз ҳам ўнгу чап,
Мен ҳамиша сиз тараф,
Қизим — ёмон, сиз — яхши.

Соғлигида — сизники,
Ўғлиники, қизники,
Касал бўлса — бизники,
Қизим — ёмон, сиз — яхши.

Тақсиримсиз, хўжамсиз,
Қимматбаҳо ўлжамсиз,
Ўзим очган жўжамсиз,
Қизим — ёмон, сиз — яхши.

Марҳабохон, уққаним,
Гўнга ғунча суққаним,
Гуноҳим — қиз туққаним,
Қизим — ёмон, сиз — яхши.

МУРОСАСИЗ КЕЛИНЛАРДАН ДОД!

Онам ўлса, "Дод!" демаганман,
Эрим урса, "Дод!" демаганман,
Бир савдодан куйди жону тан,
Муросасиз келинлардан дод!

Нима экан, билмадим, сири,
Олаяди бирига бири,
Ҳеч бўлмаса, дўст эмас тили,
Муросасиз келинлардан дод!

Чимирилиб тургани қайси,
Қовоқ солиб юргани қайси,
Боласини ургани қайси,
Муросасиз келинлардан дод!

Бир-бирини силталаган чоғ,
Юрагимга санчилар пичоқ,
Ўфилларим бўлишди тарқоқ,
Муросасиз келинлардан дод!

Кўнглим тинмас бир ерга чиқиб,
Бири бирин олса-я чўқиб,
Яшаяпман безиллаб, қўрқиб,
Муросасиз келинлардан дод!

Қанотимни қайирворишди,
Жигарларни айирворишди,
Обрўйимни лойга қоришди,
Муросасиз келинлардан дод!

Талашасан нимани, нодон,
Пойингда ер, бошингда осмон,
Бу дунёга ҳаммамиз меҳмон,
Муросасиз келинлардан дод!

Ўтмиш бўлса, нима дер эди,
Тўрт хотинга битта эр эди,
Ўшалар ҳам "Шукр", дер эди,
Муросасиз келинлардан дод!

Асти одам бўлишармикин,
Чирой очиб кўришармикин,
Ахил бўлса, ўлишармикин,
Муросасиз келинлардан дод!

Бошқа уйим бўлганда, ё Раб,
Шулар билан юрмасдим яшаб,
Кетар эдим шу уйни ташлаб,
Муросасиз келинлардан дод!

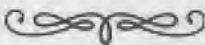
Ерга қамиш, бўйрами тўшаб,
Аталами, умочми ошаб,
Чолим билан юрардим яшаб,
Муросасиз келинлардан дод!

Оёғимни — ўғил қилволсам,
Қўлларимни — келин қилволсам,
Қилар эди, не ишга солсам,
Муросасиз келинлардан дод!

Доно келин эл тузар — зиё,
Нодон келин юрт бузар — бало,
Шуларга ҳам инсоф бер, Худо,
Муросасиз келинлардан дод!

Безор бўлдим қовоқ-қошидан,
Кечдим қилган нону ошидан,
Хизматиям қолсин бошидан,
Муросасиз келинлардан дод!

Марҳабохон, боқмай ёшимга,
Ўлим келса қўққис бошимга,
Ёзиб қўйинг қабр тошимга:
"Муросасиз келинлардан дод!"

"АСАЛ ОЙИ"

Чет элда тўйдан кейин,
Ёшлар тарк этиб уйин,
Бир ой саёҳат, ўйин,
"Асал ойи" бошланар.

Бизнинг уйда бошқача,
"Асал оyi" — бир кеча,
Сўнг ҳар тонг супур кўча,
"Саҳар оyi" бошланар.

Бечора келин-куёв,
Тунда учрашар бир ров,
Сўнг кўнгил айниб дарров,
"Ташар оyi" бошланар.

Бўлишар ота-она,
Олти йилда тўрт бола,
Мактабга-ю боғчага,
"Чопар оyi" бошланар.

Керак кўп пул топиши,
Уй қуриб, том ёпиши,
Камлик қилиб чопиши,
"Учар оyi" бошланар.

Қиз етилгач, узатиб,
Зеб-зийнат-ла кузатиб,
Сандиқларни бўшатиб,
"Сочар оyi" бошланар.

Келин чиқса беадаб,
Кўчага ташийди гап,
Хонадон сириб болаб,
"Очар оyi" бошланар.

Билгунча ўнгу чапни,
Тушунтиролмай гапни,
Йиғлаб-сиқтаб асабни,
"Бузар ойи" бошланар.

У болангда у ғалва,
Бу болангда бу ғалва,
Тинч ўтириш қаёқда,
"Заҳар ойи" бошланар.

Ўфил-қизнинг савдоси,
Битмас экан ғавғоси,
Кетга тегиб навдаси,
"Касал ойи" бошланар.

Уйлаб-жойлаб, "қутилиб",
Ташвишларга тутилиб,
Соч оқариб, ҳол қуриб,
"Яшар ойи" бошланар.

Ўзи-чун шўрлик банда,
Яшашни бошлаганда,
Охират диёрига,
"Сафар ойи" бошланар.

* * *

Бу бир эски ақийда,
Бундай яшамоқ хато.

Ҳаётнинг ҳар онини,
Эҳтиёт қил, Марҳабо.

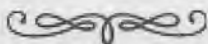
Бериб қўйма юракни,
Ташвишларнинг қўлига.
Ўғил-қиз ҳам, жигар ҳам,
Ҳаммаси ўз йўлига.

Тақдирнинг ҳеч ишини,
Қолипга сололмайсан.
Аллоҳнинг дунёсини,
Сен бошқара олмайсан.

"Нега ундай, бундай?" деб,
Қилаверма ташвиш, ўй.
Эплай олмаяпсанми,
Ўз ҳолига ташлаб қўй.

Тафаккур эт, фикр эт,
Охират ғамини қил.
Буям битта рўзгоринг,
Неси йўқ, камини қил.

Шукру тавозеъ ила,
Уриб турса ҳар юрак.
Ҳаётнинг ҳар лаҳзаси,
Асал бўлиши керак.

ҚУТИЛАСАН

— Болалардан қутилганмисиз?

— Алҳамдулиллаҳ, қутилганман!

Суҳбатдан.

Ўфил уйладинг алҳол,
Қиз узатдинг, йиғиб мол,
Нафасингни қаттиқ ол,
Қутиласан-а, қутиласан!

Энди "чаллар", чақириқ,
Ҳар шаҳарда ҳар қилиқ,
Мол кетар сандиқ-сандиқ,
Қутиласан-а, қутиласан!

Шу билан битсайди иш,
Ҳам қувончу ҳам ташвиш,
Керак суннат тўй қилиш,
Қутиласан-а, қутиласан!

Суннат бўлган ёш бола,
Ясанар ота-она,
Кўтар қарзи ҳасана,
Қутиласан-а, қутиласан!

Гоҳ қиз келар тумтайиб,
Икки ёққа гап чайиб,

Ўзи опшоқ — беайб,
Қутиласан-а, қутиласан!

Қўлида бир боласи,
Қорнида бир боласи,
Ёмонмиш қайнонаси,
Қутиласан-а, қутиласан!

Гоҳ шўхлик қилар куёв,
Гапи келади дарров,
Бари жонингга эгов,
Қутиласан-а, қутиласан!

Келин бошласа ғалва,
Бу кўрганларинг — холва,
Астағфируллоҳ, тавба,
Қутиласан-а, қутиласан!

Қўлин қўйиб белига,
Сапчиб турса эрига,
Ботиб ғазаб терига,
Қутиласан-а, қутиласан!

Ўғлинг бошлайди: "Эсиз,
Кўп эди дунёда қиз,
Шуни ўзиз топгансиз",
Қутиласан-а, қутиласан!

Туғиб қўйганинг учун,
Боқиб қўйганинг учун,
Сендан олишар ўчин,
Қутиласан-а, қутиласан!

Ҳар кун — баҳор, ёзу қиш,
Чиқиб турар бир ташвиш,
Бу не ҳаёт, бу не иш,
Қутиласан-а, қутиласан!

Боланг пули халтада,
Сенинг пулинг ўртада,
Буям янгича мода,
Қутиласан-а, қутиласан!

Эркагу хотин яна,
Ҳайдашади машина,
Омон келармикин-а,
Қутиласан-а, қутиласан!

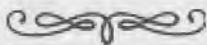
Эшикка қараб зир-зир,
На ош ва на нон татир,
Ичинг тўла хавотир,
Қутиласан-а, қутиласан!

Кўчадаги мой ютар,
Уйдагилар қон ютар,
Бу кунлар қачон ўтар,
Қутиласан-а, қутиласан!

Ота-она токи бор,
Болага қул, хизматкор,
Бошқа изох, не даркор,
Қутиласан-а, қутиласан!

Эй Марҳабо, бечора,
Сўраб қолишса яна,
"Қутилганман", дейсан-а,
Қутиласан-а, қутиласан!

Уйлаб-жойлаб, меҳнатнинг
Зўрроғига тутиласан,
Қутиласан-а, қутиласан!

ҚУДА БЎЛДИК...

Яшар эдик бўлиб ўртоқ,
Бир-бировга очиб қучоқ,
Ўтсиз қолди энди ўчоқ,
Қуда бўлдик — жудо бўлдик.

Ёқалашдик ёшларни деб,
Шу икки бебошларни деб,
Биров еган ошларни деб,
Қуда бўлдик — жудо бўлдик.

Ака-ука, опа-сингил,
Гаплашардик гангир-гунгир,
Аразлашдик, қолди кўнгил,
Қуда бўлдик — жудо бўлдик.

Қариндошлар тараф-тараф,
Жовдирашар бизга қараб,
Гурунглашолмаймиз яйраб,
Қуда бўлдик — жудо бўлдик.

Қўшним эди жонажоним,
Битта эди дастурхоним,
Қўшилганда энди қоним,
Қуда бўлдик — жудо бўлдик.

Яхшийди-я ниятимиз,
Чиқиб қолди илатимиз,
Эсизгина меҳнатимиз,
Қуда бўлдик — жудо бўлдик.

Қарамадик ўнгу чапга,
Қулоқ солдик майда гапга,
Ҳасрат қилдик чор тарафга,
Қуда бўлдик — жудо бўлдик.

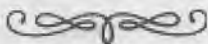
Фарзандлар-ку яшар бирга,
Ёмон бўлди фақат бизга,
Кўрпа куйди, тирик бурга,
Қуда бўлдик — жудо бўлдик.

Эслаб ёмон сўзимни мен,
Уришаман ўзимни мен,
Энди очдим кўзимни мен,
Қуда бўлдик — жудо бўлдик.

Миннатли ош-тузим қурсин,
Андишасиз юзим қурсин,
Шу чақимчи қизим қурсин,
Қуда бўлдик — жудо бўлдик.

Огоҳ, этай энди сизни,
Бегонага беринг қизни,
Нима жинлар урди бизни,
Қуда бўлдик — жудо бўлдик.

Марҳабохон, бу дунё кенг,
Кимки тўйга шимарса енг,
"Таваккалту алаллоҳ", денг,
Қуда бўлдик — жудо бўлдик.

СЕЗГИР ОНА

Ўфил деди онага:
— Кўрсатаман икки қиз.
Қайси менга ёқишин,
Билиб олинг ўзингиз.

Бири пушти кўйлақда,
Бирининг кўйлаги оқ.
Иккисиям чиройли,
Гўзалликда — қўғирчоқ.

Биттасини кўрганда
Кўнглим нурга тўлади.
Топволинг-чи, қай бири
Сизга келин бўлади?

Она кўнгли сезаркан,
Топди ўғли суйганин.
Деди:

— Менинг келиним —
Пушти кўйлақ кийгани.

Ўғил деди:

— Офарин!
Топдингиз-а, онажон?!
Қойил қолдим, ҳушёрсиз,
Адашмайсиз ҳеч қачон.

Энди айтинг, қоши ё
Кўзидан сездингиз?

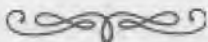
— Йўқ.

— Туриши, юриши ё

Сўзидан сездингиз?

— Йўқ.

— Бўлмаса, қандай қилиб
Юрагингиз сезяпти?
— Билмадиму, шу қизни
Кўрсам, вашим келяпти.

ТАСАЛЛИ

Менинг эрим "юриб" кетди,
Юрак-бағрим куйиб кетди,
Ўзим билсам, гўрга эди,
Бу овоза бўлиб кетди.

Кеч келади ишидан ҳам,
Айрилгандай ҳушидан ҳам,
"Юрган"ини билса бўлар,
Кўраётган тушидан ҳам.

Рўзғор, бола менга қолиб,
Ўтиради ўйга толиб,
Телефони жирингласа,
Гаплашади бекинволиб.

Ҳар нодон дер: "Фолбинга бор,
"Иссиқ-совуқ", сеҳр бергин".
Бирон доно айтмайдики,
"Эрингни сев, меҳр бергин".

Болаларим билишмасин,
Кўз ёшимни кўришмасин.
Кўнгли қолиб, отасини
Ёмон кўриб қолишмасин.

Қайнар ғийбат: "Ия-ия!
Эриз уйланвоганмиш-а?!"
Ёнин олиб уришаман:
"Ажаб қипти, сизга нима?!"

Опам бошлар, мени кўрса:
– Хотинбозмиш эринг роса.
– Нима қилсин, "хотин"лариз
Ўзлари икибоз бўлса!

– Вой, сен – аҳмоқ, вой, сен – беор,
Сенга керак бўлмаса ёр,
Сот кимошди савдосида,
Маҳаллангга очиб бозор.

Поччангни кўр, қандай эркак,
Чакки юрмас, тоза юрак!
– Менинг эрим зўр-да, сизнинг
Латта эриз қимга керак?!

– Вой, зўр бўлган эринг қурсин,
Бино қўйган шеринг қурсин!
Сенга жоним куйдими-я,
Юрмоғидан ортиқ юрсин!

Қизфонмайдиям, ҳе, сани,
Ортиқ яна керилгани!
— Нимасини қизфонаман,
Пойафзалми йийилгани?!

Қўйманг бизни уриштириб,
Юрсам тергаб, суриштириб.
Бир чиройли оиламни
Бузайми эр қувуштириб?

Юраман-у бермай сирим,
Аммо ғамдан оғрир дилим.
Кундошли хотинлар бекор
Чекишмаган экан чилим.

Ким у жонон, билгим келар,
Афтини бир кўргим келар.
Тутиб олиб сочларини,
Битта-битта юлгим келар.

Боргим келмас меҳмонгаям,
Боққим келмас инсонгаям,
Жанжал қил, деб гиж-гижлайди,
Иш топилди шайтонгаям.

— Етиб бор, — дер, — ўша ерга,
Иккалови ҳозир бирга.
— Бормайман-е, жинниманми,
Ғуруримни уриб ерга?!

Нима фойда уришлардан,
Қозилашиб юришлардан?!
Ўқ отайин кундошимга
Мағрур қараб туришлардан.

Эр кўнгли — қуш, учиб кетар,
Совуқ юртдан кўчиб кетар.
Тутмоқ учун дон сепайин,
Милтиқ отсам, қочиб кетар.

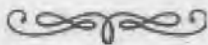
Ранжимасин эрим, майли,
Зўр аёл эр талашмайди.
Боплаб қўяр эдим-ку-я,
Бу иш менга ярашмайди.

Нодонга донолик қилай,
Сахрога дарёлик қилай.
Номард қилса бегоналик,
Мен унга ошнолик қилай.

Жилсин, десам, тош жойидан,
Бўлай эримнинг пойидан.
Қуёш бўлиб меҳрим сочиб,
Айнитай ўша ойидан.

Пардозлаб юз, қошу кўзни,
Қувноқликка солиб ўзни.
Ҳар тонг қараб тошойнага,
Такрорлайман битта сўзни:

"Минг турлансин ўша Лайли,
Марҳабога ўхшолмайди!
Кийган билан ковушимни,
Қилолмайди юришимни!"

"ТАДБИРКОР" АЁЛ

Яхши одам, зўр одам
Болаларим дадаси!
Аmmo мени куйдирган
Шу одамнинг зардаси.

Арзимаган нарсага
Феъли келиб қолади.
Қўлига нима кирса,
Ўша билан солади.

Авлоду аждодимни
Бирма-бир "ўқиб" чиқар.
Болаларниям ҳатто
Эринмай сўкиб чиқар.

Мен — айбдор, мен — ёмон,
Ўзи — оппоқ, гулдаста.
Шунча йиллик хотинин
Лойга белар бир пасда.

Қўяр зумда дунёни
Ғалва билан тўлдириб.
Аламимдан шу тобда
Қўйгим келар ўлдириб.

Аммо "ғиринг" демасдан,
Пасайишин кутаман.
Олишсам ёмон бўлар,
Индамасам — ютаман.

Баъзан юрар ё кўзим,
Ё пешонам кўкариб.
Жаҳди кетгач, "Кечир!" дер,
Қўлларини кўтариб.

Опам жаврар эшитиб:
— Инсоф билан туртиб, ур.
Битта гапга шунчалик
Қиладими ер ютгур?!

Эрга қирон келганми,
Айрилади, кетади...
Онам айтар: "Ўлсаям,
Битта билан ўтади!

Сабр қилмай ёмонга,
Яхшисига қочасан.
Қўйиб берса сенларга,
Эр бозори очасан".

Опам дер: "Гулдай аёл
Сўлиб кетса, майлими?
Шу золимнинг қўлида
Ўлиб кетса, майлими?"

Эру хотин уриши —
Дока рўмол қуриши!
Ўзгармади ҳеч эрим,
Ўша-ўша туриши.

Бир кун яна уришди,
Ёқмай пиширган ошим.
Лаган билан бир солди,
Ёрилай деди бошим.

Йигирма йил яшадим,
Чидаб калтакларига.
Жондан ўтди бу сафар,
Қўл силтадим барига.

Қарор қилдим: "Кетаман!"
Ўувилласин хонаси.
Эрим деди: "Кетмагин,
Пул бераман, онаси".

Пул дарагин эшитиб,
Қизим тушди ёдимга.
"Кўйлак олиб беринг", деб
Тегётганди жонимга.

Шу тоб бирдан жим бўлдим,
Уришдим на талашдим.
Қизгинамга кўйлак деб,
Эрим билан ярашдим.

Қизим кўйлагин кўриб,
Тўнғиллади ўғлим сал:
"Эсизгина, менгаям
Керак эди пойабзал".

Дедим: "Сабр қил, болам,
Ҳали бой бўб қоламиз.
Яна бир калтак есам,
Сенга туфли оламиз".

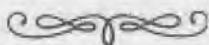
Кутар эдим яна бир
Кўтаришин қўлини.
Ахир энди топгандим,
Пул ишлашнинг йўлини.

Айтардим бир камимни,
Кўпайтириб тўрттага.
Баъзан гаплариниям
Қайтарардим жўрттага.

Уришдан ҳеч дарак йўқ,
Синмади қўл, белим ҳам.
Пули кетиб, инсофга
Кеб қолипти эрим ҳам.

Туртимайди, сўкмайди,
Нима жинлар урипти?
Ўғлим ҳалиям эски
Туфлисида юрипти.

Гулда ё пулда бўлса,
Ажаб, эркак хаёли.
Ўларда ҳам "болам" дер
Ўзбекларнинг аёли.

НАВОИЙГА ҚЎШНИ БЎЛСАМ...

Яратгандан ҳали анча қарзим бор,
Қилолмаган қанча суннат, фарзим бор,
Кулмасангиз, биттагина орзум бор:
Навоийга қўшни бўлсам жаннатда.

Ўртадаги деворимиз гуллардан,
Хизматкорлар бўлар балки ҳурлардан,
Мен ул зотни қизғонардим улардан,
Навоийга қўшни бўлсам жаннатда.

Ғазал айтса, навосига жўр бўлиб,
Тонглар ҳамду саносига жўр бўлиб,
Йиғлай-йиғлай қолмасайдим кўр бўлиб,
Навоийга қўшни бўлсам жаннатда.

Уйларига Бобур Мирзо келарди,
Яссавий, Машраб, Ҳувайдо келарди,
Оҳ, қандоғам ажойиб иш бўларди,
Навоийга қўшни бўлсам жаннатда.

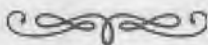
Гуллар узиб чиқарардим боламдан,
Ошлар сузиб чиқарардим боламдан,
Майли эди, кетсам ёруғ оламдан,
Навоийга қўшни бўлсам жаннатда.

Сўрашса: "Сиз қаеридан жаннатнинг?"
Айтар эдим: "Қўшнисиман ҳазратнинг!"
Кераги йўқ бошқа мулку давлатнинг,
Навоийга қўшни бўлсам жаннатда.

Роббим — Аллоҳ, ҳимматингга кўмилсам,
Васлинг нури, раҳматингга чўмилсам,
Қачон ўлсам, тупроғингга кўмилсам,
Навоийга қўшни бўлсам жаннатда.

— Эй Марҳабо, бу не орзу, не ҳавас,
Қўшниликка арзийсанми сендай кас?

— Яратганга осон ахир, ажабмас,
Навоийга қўшни бўлсам жаннатда.

ЯШАШНИ ҮРГАТАМАН

Мен ўзимни севаман,
Менга ўзим ёқади.
Энди менга барибир,
Ким қанақа боқади.

Нуқсонлими, қорами,
Юзим — менинг юзимдир.
Дунёда энг чиройли,
Битта одам — ўзимдир.

Қўлим юпқа ва лекин
Йўқдан кўра, шукр, бор.
Бу дунёда ҳеч одам
Эмас мендай бахтиёр.

Гап эшитсам, жилмайиб,
Калтак есам, куламан.
Чап юзимга уришса,
Ўнгин тутиб тураман.

Юрак деган қабрга
Армонимни кўмганман.
Ва устида боламга
Ўйин тушиб берганман.

Ҳар тонг қараб ойнага,
Дейман: менинг ғамим йўқ.
Мен соғломман, мен зўрман,
Ташвишим йўқ, камим йўқ.

Нохушликлар бор, лекин
Мен улардан қарз эмас.
Ҳеч қайсиси жонимни
Тикишимга арзимас.

Хомуш бўлар баъзилар,
Сочин оқин санашиб.
Менга эса турибди
Ажинлар ҳам ярашиб.

Тикан — тикан, гул — гулдир,
Ҳар нарса ўз ҳолича.
Азизларим, дунёни
Қабул қилинг борича.

Осон яшай, десангиз,
Маслаҳатим олволинг.
Ўзингизни озгина
"Жинни"ликка солволинг.

Не кун кўрсам, барига
Аллоҳ рози — мен рози.
Яратганнинг қўлида
Энг тўғри тош-тарози.

Яшашга эмас бизни,
Имтиҳонга ташлабдур.
Пирим — ўша ковушсиз,
Девонаи Машрабдур.

Қўйлагимни сўрашса,
Тўнимни ҳам бераман.
Тиканларнинг ичидан
Лолаларни тераман.

Қизим қайтиб келгани,
Ажаб бўпти, хўп бўпти!
Бугун яна бойибман,
Битта ташвиш кўп бўпти.

Нархи қанча? Опкелинг,
Фамингизни оламан!
Бор пулимга ташвишу
Камингизни оламан.

"Фам" сўзидан ўзимга
"Шодлик" сўзин ясайман.
Мен шунақа — ўзимни
Хурсанд қилиб яшайман.

Телба экан-ку, дея
Кулмангиз Марҳабоба.
Барча ҳисоб-китобни
Қўйиб қўйдим Аллоҳга.

ЎЗИНГИЗНИ ЭҲТИЁТ ҚИЛИНГ

Азизларим, меҳрибонларим,
Дўсту ёрон, қадрдонларим,
Жонингизга куяр жонларим,
Ўзингизни эҳтиёт қилинг.

Тириклик деб чопган оталар,
"Рўзфорим" деб шошган оналар,
Жонингизга куймас болалар,
Ўзингизни эҳтиёт қилинг.

Қиз аразлаб келса, юрак қон,
Келин чимирилса, дил вайрон,
Ағдар-тўнтар бўлса ҳам жаҳон,
Ўзингизни эҳтиёт қилинг.

Таранг-таранг тортилар асаб,
Емираркан инсонни ғазаб,
Қон томирлар бунча мўрт, ё Раб,
Ўзингизни эҳтиёт қилинг.

Тортишувда бир сўздан қолиб,
Нохуш гапни ҳазилга олиб,
Дилозорни Худога солиб,
Ўзингизни эҳтиёт қилинг.

Эй дўст, ҳар не касби корингиз,
Ҳамроҳ сизга ташвиш, зорингиз,
Ёнингизда юрсин дорингиз,
Ўзингизни эҳтиёт қилинг.

Ўлим — ёмон, даҳшатли тақдир,
Аммо дўзах олдида бахтдир,
Асли ўша оловдан ҳозир,
Ўзингизни эҳтиёт қилинг.

Энг аввало ношукр бўлманг,
Жоҳил билан ҳамфикр бўлманг,
Беибодат, безикр бўлманг,
Ўзингизни эҳтиёт қилинг.

Ҳаққингизни бермаса бахил,
Кўргизсалар зулм ва қаҳр,
Ҳисоб куни келар-ку ахир,
Ўзингизни эҳтиёт қилинг.

Қандай шараф — Аллоҳга қайтиш,
Шартмас шунча ўлимдан кўрқиш,
Охиратда қолган ҳамма иш,
Ўзингизни эҳтиёт қилинг.

Сизга санчиб сўзнинг найзасин,
Яйраса — шу нодон яйрасин,
Сукут билан енгинг ҳаммасин,
Ўзингизни эҳтиёт қилинг.

Кечирганни кечирур Аллоҳ,
Паноҳ берган топади паноҳ,
Ёмонликдан не чиқади, оҳ,
Ўзингизни эҳтиёт қилинг.

Дўст томонга талпининг ҳар дам,
Кўринг қувонч ташвишни баҳам,
Одам тафтин олади одам,
Ўзингизни эҳтиёт қилинг.

Қуръон, ҳадис, шеърият, санъат,
Доно билан бир ширин суҳбат,
Шумасми сиз қидирган жаннат,
Ўзингизни эҳтиёт қилинг.

Ғам келганда куюниб кетманг,
Бахт келганда суюниб кетманг,
Сокин яшанг, осуда яшанг,
Ўзингизни эҳтиёт қилинг.

Кўзлар ҳали кўриб турганда,
Юрак ҳали уриб турганда,
Оёғингиз юриб турганда,
Ўзингизни эҳтиёт қилинг.

Елкангизда икки фаришта,
Уларнинг қўллари ёзишда,
Марҳабо дер: ҳар сўз, ҳар ишда
Ўзингизни эҳтиёт қилинг.

Шукр, дўстлар, борингиз учун,
Фарзанд, жигар, ёрингиз учун,
Мендай харидорингиз учун,
Ўзингизни эҳтиёт қилинг.

"УШАБ ТУРИНГ"

Йўқ ўзбекдек болажон халқ,
Қайнонаси қаҳрамон халқ,
Набиралар малах-малах,
Менинг отим — "Ушаб туринг".

Ҳовлим бўлди бола боғча,
Ҳар йил битта чақалоқча,
Кир чиқади бўхча-бўхча,
Менинг отим — "Ушаб туринг".

Уйим — марказ, уйим — пакка,
Бир он турмам холи, якка,
Уйғонишар турмай ҳакка,
Менинг отим — "Ушаб туринг".

Фикр, зикр, тиловат йўқ,
Уйқумдаям ҳаловат йўқ,
Шундан юзда тароват йўқ,
Менинг отим — "Ушаб туринг".

Тилим эртагу аллада,
Ҳеч не қолмади каллада,
Ҳамма билар маҳаллада,
Менинг отим — "Ушаб туринг".

Уйим тўла китоб, уни
Ўқишга бир фурсат қани?
Овутиб бир тирранчани,
Менинг отим — "Ушаб туринг".

Етказганига минг шукр,
Нетай, толса бошим қурғур?
Нолиётган бўлсам, узр,
Менинг отим — "Ушаб туринг".

Қўлимда бўлса биттаси,
Этагим тортар тўрттаси,
Атрофда яна ўнтаси,
Менинг отим — "Ушаб туринг".

"Ҳой, укангни туртма, болам,
Ҳой, пардани тортма, болам,
Китобимни йиртма, болам",
Менинг отим — "Ушаб туринг".

"Ҳой-ҳой, гулни узиб қўйма,
Соатимни бузиб қўйма,
Иштонингга сузиб қўйма",
Менинг отим — "Ушаб туринг".

Ойлиги йўқ қози — ўзим,
Занжири йўқ този — ўзим,
Ким не деса, рози ўзим,
Менинг отим — "Ушаб туринг".

Дарё эдим, оқмай қолдим,
Ойнага ҳам боқмай қолдим,
Эримга ҳам ёқмай қолдим,
Менинг отим — "Ушаб туринг".

Ёшлигингда отасин боқ,
Қариганда боласин боқ,
Аёл борми биздай "қолоқ",
Менинг отим — "Ушаб туринг".

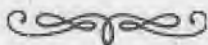
Кўпайишар борган сари,
Ичикармиш қилсам нари,
Ўлиб кетсам, қолар бари,
Менинг отим — "Ушаб туринг".

Асабларим элак-элак,
Ғалвалардан ўйнар юрак,
Жоним ўзимга ҳам керак,
Менинг отим — "Ушаб туринг".

"Той-той" турди, юриб кетсин,
Йиқилибди, туриб кетсин,
Олим, дониш бўлиб кетсин,
Менинг отим — "Ушаб туринг".

Ўртоқларим, айланайлар,
Эшитмасам, бақирманглар,
"Марҳабо", деб чақирманглар,
Менинг отим — "Ушаб туринг".

Ёзим ўтиб, қишга кирдим,
Ғалва, жанжал, муштга кирдим,
Чўриликка ишга кирдим,
Менинг отим — "Ушаб туринг".

ЗАМОНАВИЙ ЭРТАК

Бир чолнинг "Запарож"и
"Нексия"га урилди.
"Нексия"нинг орқаси
Синди, тушди, сурилди.

Бўғилиб чолга деди
"Нексия"нинг эгаси:
— Биласизми, қанчага
Тушар бунинг чегаси?

Бўёқ, чироқ, хўх-хў, бу
Фалон пулсиз битмайди.
Ҳатто машинангизни
Сотсангиз ҳам, етмайди.

Чол дейди: "Болам, тўхта,
Худодан-ку, бўлса не.
Кўрсатаман бир нарса,
Машинамга ўтир, ке".

Қўйнидан бир хумчани
Олиб, шивирлади чол:
"Бизга кўк чой дамлаб кел,
Ҳой жин, қани чиқа қол".

Хумчасидан жин чиқиб,
Чойни қилди муҳайё.
Йигит ёқасин ушлаб,
Деди: "Астаффирулло!"

У бундай мўъжизани
Кўрмаганди ҳеч қачон.
Деди: "Шу хумчангизни
Менга сотинг, отажон".

Чол сўзлади: "Бу хумча
Менга қолган отамдан.
Бу эсталик нарсани
Сенга қандай сотаман?"

Йигит чолни авради:
— "Нексия"ни бераман!
Ва устига ўн миллион
Сўм ҳам олиб келаман!

Бир лаҳзада хумчанинг
Бозори кетди қизиб.
Йигит "Нексия" сани
Чолга берди ўтказиб.

Уйга келиб, хумчани
Ишқалади, чиқди жин.
Ҳамма ҳайрон, жин деди:
— Нима қилай, хўжайин?

— Хотинимга, қизимга
Машина, тақинчоқлар...
Ўғилларимга завод,
Фабрика, ҳовли-боғлар...

Менга эса бир юртнинг
Пошшолигин берақол.
Бизга не сотганини
Кўриб қўйсин лақма чол.

"Нексия" ҳам матохми,
Мен ҳайдайман самолёт.
Йўқ-йўқ, қўлимда бўлсин
Бутун бир аэрофлот.

Қўрқиб кетиб йигитга:
— Шошманг-шошманг, — деди жин.
— Кимга нима дедингиз,
Тушунмадим, хўжайин?!

Сиз айтган нарсаларни
Қила олмайман, чиндан.
Негаки мен бор-йўғи
Чой дамлайдиган жинман.

Бузилиб атроф-муҳит,
Не кўйларга солмади?!
Ҳатто эртаклардаям
Ҳақиқий жин қолмади.

Хуллас, йигит хумчани
Жинга отиб урибди.
Чол "Нексия"да зув-зув
Кира қилиб юрибди.

ИККИНЧИ КИТОБ

(ҳазил)

Алҳол чиқди китобим,
Турган эди босилмай.
Пул чиқмасди, "хомий" — эр
Бўйнига минг осилмай.

Вой, чиқди-я шу китоб,
Қувончдан кўз нам бўлди.

Бутун юртга тарқаган
Шеърлар охир жам бўлди.

Юз минг нусха — ҳазилми,
Дўконлар кетди тўлиб.
Аммо уч кун деганда
Одоғ бўлди сотилиб.

Уйга бўлар қўнғироқ:
"Бизга етмай қолди-ку.
Мухлисларнинг устидан
Куляпсизми, нима бу?"

Мендан қанча танишлар
Хафа бўлиб кетмади.
Дедим: "Мени тушунинг,
Ўзимгаям етмади".

Китобим бўлиб кетди
Таржима кўп тилларга.
Демак, менинг номим ҳам
Кирди қанча дилларга.

Сотилётганмиш китоб
Ҳиндистоннинг йўлида.
Кимдир кўриб қолганмиш
Рим Папасин қўлида.

Рухланиб кетдим жуда,
Ўзимгаям қойилман!
Ҳамма ўқияптими,
Демак, мен зўр шоирман!

Тавба, астаффируллоҳ,
Ўзинг кечир, Худойим!
Омадни Сен улашиб,
Банданг мақтанар доим.

Китоб чиқди дунёга,
Аммо кўнглим тўлмади.
Устоз Зулфия опа,
Афсус, буни кўрмади.

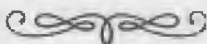
Татимади бу қувонч
Озод Шарафиддинсиз.
Билмадим, ё "савалаб",
Ё алқар эди, эсиз.

Кўрмади кўп устозлар,
Бироз кўнглинг сўларкан.
Ҳеч бўлмаса, Саид Аҳмад
Ўлмай турса бўларкан.

Энди Ўткир Ҳошимга
Худодан умр тилай.
Ва Иброҳим Гофурнинг
Борига шукр қилай.

Рим Папаси-ку майли,
Элимга не наф бўлди?
Бу китобим ҳақида
Осмонда не гап бўлди?

Бошим қотиб, бузилиб
Турганида роҳатим.
Минг шукрки, жиринглаб
Уйфотворди соатим.

ДЎСТИМИЗ ИЗЗАТИЛЛОНИНГ ПЎСТИНИГА

(Абдулхай Каримов тилидан)

Қиш кунида борганда Самарқандга бечопон,
Сени кийдирди менга бир ошнои қадрдон,
Деди: "Уйга етгунча кийиб юринг, акажон",
Каттақўрфонлик дўстим устимга ёпган пўстин.

"Бу қаҳратон совуқда юриб бўлмас пўстинсиз,
Яна шамоллаб қолманг, хофизгина дўстимсиз",
Малҳам бўлдинг жонимга, нима қилардим сенсиз,
Каттақўрфонлик дўстим устимга ёпган пўстин.

Фил териси эдингми, бунча қалин бўлибсан,
Қай манзилда ошланиб, қай манзилда қурибсан,
Шу ерда ҳам эгангга савоб йиғиб юрибсан,
Каттақўрғонлик дўстим устимга ёпган пўстин.

Кийиб юриб қилурман ҳар тугмангта минг шукр,
Ҳар ёқанг-у ҳар ёнинг, ҳар бурмангта минг шукр,
Ҳар чўнтагинг, ҳар чокинг, ҳар бўлмангта минг
шукр,
Каттақўрғонлик дўстим устимга ёпган пўстин.

Олқишлаб юрди сени ҳар елкам, ҳар курагим,
Сен илиқ сақлаб турган ҳар ўпкам, ҳар суягим,
Меҳр учун таъзимда ҳаммадан ҳам юрагим,
Каттақўрғонлик дўстим устимга ёпган пўстин.

Гоҳо бошимни ўраб, гоҳо ёпдим устимга,
Гоҳо елкамга ташлаб, гоҳ тўшадим остимга,
Қайтганигда бир қучиб, "Раҳмат!" деб қўй
дўстимга,
Каттақўрғонлик дўстим устимга ёпган пўстин.

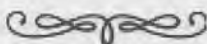
Саккиз қарич жуссамга бир енгинг ҳам етарди,
Совқотганда янганг ҳам кирса, сиғиб кетарди,
Жаннатда юргандайин жисмим қўшиқ айтарди,
Каттақўрғонлик дўстим устимга ёпган пўстин.

Қилиб юрдим дуолар, чертиб, қоқиб, пуф-пуфлаб,
Чўнтаклари ақчага тўлиб юрсин, суф-суфлаб,

Сени кийган дўстимга кўз тегмасин, туф-туфлаб,
Каттақўрфонлик дўстим устимга ёпган пўстин.

Энди ҳар қиш сени бир эсламасам бўлмайди,
Ошноларга сен ҳақда сўзламасам бўлмайди,
Сенга атаб бир қўшиқ куйламасам бўлмайди,
Каттақўрфонлик дўстим устимга ёпган пўстин.

Ашъор-ла соҳибингни дуо қилур Марҳабо:
"Иссиққина танида эскиргин, иншааллоҳ,
Умри-ю давлатини зиёда қилсин Аллоҳ",
Каттақўрфонлик дўстим устимга ёпган пўстин.

ЭНГ ГЎЗАЛ ҲАДИС

"Ҳадеб динингиздан гапириб, одамларни зериктирмасдан, ҳазиллашиб ҳам туринглар".

Саҳиҳ ҳадислардан.

Бир кампир деди: "Ё пайғамбар,
Жаннатиманмикин, бер хабар?!"
Расулуллоҳ кулиб дедилар:
"Кампирлар жаннатга кирмайди".

Демакки, савоби ошса ҳам,
Иймони кўпириб тошса ҳам,

Ҳаж дея югуриб шошса ҳам,
"Кампирлар жаннатга кирмайди".

Бекор, минг мискинни тўйдирсин,
Дажжолнинг бўйини синдирсин,
Шайтонни тош отиб ўлдирсин,
"Кампирлар жаннатга кирмайди".

Исонинг онаси бўлса ҳам,
Мусонинг холаси бўлса ҳам,
Айюбнинг боласи бўлса ҳам,
"Кампирлар жаннатга кирмайди".

Олса ҳам эрининг ризосин,
Хизиру Илёснинг дуосин,
Эҳсон қилса ҳам бор дунёсин,
"Кампирлар жаннатга кирмайди".

Бир умр рўзадор юрсин, йўқ!
Каъбани қайтадан қурсин, йўқ!
Аршни даст кўтариб турсин, йўқ!
"Кампирлар жаннатга кирмайди".

Жаннат бу — яшнаган гулхона,
Жаннат бу — ёшлик, бу — нурхона,
Жаннат бу — завқу-шавқ, тўйхона,
"Кампирлар жаннатга кирмайди".

Жаннатда ким юрар ҳассали,
Оқсаган-тўқсаган, ғуссали,
Жаннатга бегона кексалик,
"Кампирлар жаннатга кирмайди".

Жаннатда туришиб ўзлари,
Оғриси тиззасин кўзлари,
Уқалаб турурми қизлари,
"Кампирлар жаннатга кирмайди".

Ёнбошлаб олтиндан сўрида,
Тиллодан билагузук қўлида,
Инқиллаб туришса, тўғри-да,
"Кампирлар жаннатга кирмайди".

Жаннатда ажинли юзлар йўқ,
Оҳу воҳ, ҳасратли сўзлар йўқ,
Ям-яшил баҳор бор, кузлар йўқ,
"Кампирлар жаннатга кирмайди".

Жаннат бир боғ эрур — муҳташам,
Ҳурлар соч тараган — бир ҳарам,
Хомтама бўлмасин чоллар ҳам,
"Кампирлар жаннатга кирмайди".

Кампиршо йиғлади: "Эҳ, аттанг,
Аллоҳим, қилдинг-ку ҳолим танг,
Шунча торми ўша томорқанг,
"Кампирлар жаннатга кирмайди".

"Оҳ!" деди, "Дод!" деди у кампир,
"Бўлдикми шунчалар беқадр?!
Бу қандай бедодликдир, ахир?!"
"Кампирлар жаннатга кирмайди".

Болага сарф этса бор кучин,
Рўзгор деб тинмаса туну кун,
Нимага, нимага, не учун,
Кампирлар жаннатга кирмайди?

Пайғамбар кудилар бир нафас,
Дегандай: "Кирурлар, бўлди, бас!"
Фақат бу кексайган ҳолдамас,
"Кампирлар жаннатга кирмайди".

"Жаннатга кирурлар ёш бўлиб",
Юзлари ой, қаламқош бўлиб,
Саксонмас, ўн саккиз ёш бўлиб,
"Кампирлар жаннатга кирмайди".

Кампиршо ичидан кетиб зил,
Турганди кўнглига сиғмай қил,
Билса бу — чиройли бир ҳазил,
"Кампирлар жаннатга кирмайди".

Марҳабо, кичигу каттамиз,
Яхшилик қилгувчи ҳаммамиз,
Яна гул ёшликка қайтамиз,
"Кампирлар жаннатга кирмайди".

ЙИРТИҚ КАМЗУЛ

Бир камзулим бор эди,
Кийса, одам уялар.
Чунки олмадек жойин
Еб қўйишган куялар.

Қишда уни эҳсон деб,
Бердим муҳтож қўшнимга.
Ўша кунини шу камзул
Кириб қолди тушимга.

Ўтганмишман оламдан,
Чоршанбанинг тонгида.
Турганмишман дўзахнинг
Шундоққина ёнида.

Эмишман шир яланғоч,
На молим бор ва на пул.
Кўзларимда даҳшату
Қўлимда йиртиқ камзул.

Оҳ, у олов, у азоб,
Қоврилармиш одамлар.
Қайта-қайта ёнишиб,
Соврилармиш одамлар.

Ўт менгаям урармиш,
Ёқай деб юз, кўзимни.
Шу тешик камзул билан
Тўсармишман ўзимни.

Фақат йиртиқ жойидан
Ҳар гал жоним куйганда.
Дер эмишман: "Қанийди,
Камзул бутун бўлганда".

Эсизгина тириклик,
Қурсин кийиб, еганим.
Шуми ёруғ дунёдан
Ўзимга обкелганим?!

Оҳ, қўшним-а, шунгаям
Суюниб "Раҳмат!" деган.
Олгани-чун раҳматни
Мен айтсам бўлар экан.

Кийимларим жавонга
Сиғиб турарди аранг.
Сандиқда қанча латтам
Қолиб кетди, эҳ, аттанг!

Қариндошлар ичра ҳам
Қийналганлар бор эди.
Чехрасидан билардим,
Ким нимага зор эди.

Гадой сўраса юз сўм,
Жаврардим энсам қотиб.
Табассум билан эмас,
Бердим юзига отиб.

Билсам, муҳтож қўлига
Тутқазганим бир тилло.
Охират сандифимга
Тушаркан бўб минг тилло.

Йиғиб меросхўрларга
Қолиб кетар молимни.
Ўйламабман ўзим-ла
Олиб кетар молимни.

Ёшлигимда ҳар нени
Деяверсам "меники".
Бобом дерди: "Эй болам,
Берган нарсанг — сеники!"

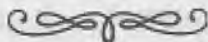
"Кийинтирган — кийинар,
Едирганлар — ейдилар.
Бирини кийсанг, бирин
Эҳсон қилгин", дердилар.

"Шош, — дердилар, — яқинда
Муҳтож одам қолмайди.
Садақа қилай, десанг,
Ҳеч бир одам олмайди".

"Хоҳ яширин, хоҳ ошкор,
Эҳсон қилгин кўпми, оз.
Ҳатто табассуминг ҳам
Жаннатга бир имтиёз".

Йиртиқ камзулни ушлаб,
Бир нарсани ўйлардим:
"Билганимда тўнимни
Эҳсон қилган бўлардим".

Қарашиб қол, Марҳабо,
Мискиннинг ош, нонига.
Ўлмай туриб, кириб ол
Жаннатнинг айвонига.

ИККИ САНДИҚ "СЕП"

(ҳазил)

Шукр, юртда тўқчилик,
Тўлмоқда эл кармони.
Шунданми, билмам, келди
"Ясан-ясан" замони.

Бу тўғрими, хатоми,
Қайдам, Аллоҳ билади.

Негадир ҳамманинг зўр
Кийингиси келади.

Саксон ёшли кампир ҳам
Фориғмас бу хатодан.
Кўйлак кийгиси келар
Янги чиққан матодан.

Кетиб жисмин охори,
Турса ҳамки қилтиллаб.
Аёл аёл экан-да,
Юрсам, дейди, ялтиллаб.

Инсонга ҳар ёшда ҳам
Ярашар янги либос.
Қани энди қалбни ҳам
Ясатолсак шунга мос.

Баъзан бир китоб учун
Қизғонамиз уч мингни.
Кийим ёқиб қолса-чи,
Сарф қиламиз юз мингни.

Мақтанади бир аёл:
"Қишга тўним тўрттадан.
Кўйлагимни санасам,
Ошиб кетар ўнтадан.

Рўмолим-ку беҳисоб,
Камзул кўп қиш-қировга.
Ҳаммасин кийгим келар,
Бергим келмас бировга".

"Ортиғини эҳсон қил!"
Дер бир овоз юракда.
"Нимага?" дейман, ахир
Ҳаммасиям керак-да.

Тўрт кўйлак ресторанга,
Тўйлар учун тўрттаси.
Келин салом, чарларга
Кийилар тўққизтаси.

Ана, боя айтдим-ку,
Ҳеч бири турмас бекор.
Ҳаммасиям керакли,
Ҳаммасининг ўрни бор.

Опам дейди: "Ҳой, инсон,
Шу туришда кетмагин.
Дарду ҳасратинг — кийим,
Ўлимнияма элагин".

Опам тўғри айтади,
Қолмайин-да уятга.
Дўконма-дўкон чопиб,
"Сеп" йиғдим охиратга.

Ўнта кўйлак сотводдим,
Бозор, мозор, бировга.
Икки кўйлак ғассолу
Икки кўйлак гўрковга.

Тўрттасини мен ўлгач,
Сандиғимдан топишар.
Барин "подцвет" қилиб,
Тобутимга ёпишар.

Бозорда юрсам, битга
Гадой келди ёнимга.
"Садақа, садақа..." деб,
Тегиб кетди жонимга.

— Не оляпсиз? — дер гадой,
Ҳе, сендақа соқчидан!
— Кафан! — дедим, — сизлардан
Ўлиб қутулмоқчиман.

Тўрт бозорни айланиб,
Топдим қимматбаҳосин.
Кафанликка сурфнинг ҳам
Олдим аламбалосин.

Вой-вуй, тобут ёпқичим
Бўлди роса қиёмат!
Зангори духобага
Тикилган заррин оят.

Агар шу оят бўлса,
Қурт-қумурсқа тегмасмиш.
Кафанимни ўшанда
Куя-муя емасмиш.

Тобутимни кўриб ҳам,
Душманларим ўлворсин.
"Гап"даги ўртоқларим
Кўришиб "Ваҳ!" деворсин.

Айтганча, кафанни ҳам
Мен ўн бешта қиламан.
Биринчи кун учтасин
Алмаштириб кияман.

Бирин тобутга кийсам,
Бошқа бири — лаҳадга.
Бириси Мункар-Накир
Кирадиган соатга.

Қиёматгача, токай,
Бир кафанда юраман?!
Бири чириса, бирин
Алмаштириб тураман.

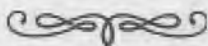
Қандай ётиб бўлади,
Чирик, йиртиқ кафанда?!
Маликалардай яшаб,
Шундай ётсам, алам-да...

Айтгандай, сўроқ-савол
Бўлар эмиш, албатта.
Паспортим сериясин
Сўрасалар керак-да.

Каримова Марҳабо,
С, А, ўн етти, тўқсон...
Ёдлаб олдим, кўз юмиб
Айтиб бераман осон.

Билиб қўйсин опам ҳам,
Ким узоқни кўради?!
Ўлимни эслаб туриш
Мана бундай бўлади!

Қойилмисиз, мен қандай
Донишмандман, ҳушёрман!
Икки сандиқ "сеп" билан
Охиратга тайёрман".

ҚУМГА КЎМИЛГАН ОДАМ

(ривоят)

Мусо алайҳиссалом
Бир тоғни қилиб маскан.

Роббиси чорлаганда
Сўзлашгани бораркан.

Яна ўша томонга
Кетаётса бир куни.
Бир бой одам тўхтатиб,
Гапга солибди уни.

Айтибдики: "Аллоҳга
Шукр, шукр, минг шукр!
Бандасини неъматга
Ўраб қўйибди буткул.

Қалбларни тўлатибди
Меҳр-шафқат, иймонга.
Ақлу тафаккурдир энг
Кераклиси инсонга.

Жисмимда қанча неъмат,
Оёғу қўл, кўз, қулоқ.
Атрофимдагиларни
Санаб этолмам адоқ.

Бойлигим ҳам негадир
Кўпаяр борган сари.
Ўн танга эҳсон қилсам,
Қайтар юз баробари.

Бойлик яхши-ку, лекин
Охират бор, биламан.
Ҳар танганинг ҳисобин
Сўраса, не қиламан?

Қўрқаман шунинг учун,
Ташвишдаман туну кун.
Сўраб беринг, не қилсам,
Бойлигим камаяркин?"

"Хўп", дебдилар пайғамбар,
Юргач икки юз қадам.
Учрапти белигача
Қумга кўмилган одам.

У дебди: "Оч-юпунман,
Эй Мусо, ёмон ҳолим.
Иштоним йўқлигидан
Қумга кўмилиб олдим.

Оёқ, қўлим бут аммо,
Иш йўқ, ишлайин, десам.
Яқинларим қарашмас,
Нон йўқ, тишлайин, десам.

Бу қум ҳам бир бўлмағур,
Оғирлигини қаранг.
Гоҳ исиб, гоҳ совийди,
Чидаб турибман аранг.

Роббингиздан хафаман,
Дунёсида тартиб йўқ,
Ким кулади, ким йиғлар,
Биров очу биров тўқ.

Кимдир қисқа яшар, ким
Юз ёшда ҳам ўлмайдди.
Одил бўлса, нимага
Ҳаммани тенг кўрмайдди?

Юборай бир хат, десам,
Йўқмиш манзил-макони.
Кўрсангиз, айтиб қўйинг,
Ўнгласин бу дунёни.

Ҳар нарсани кўради,
Бедор, дерлар, Ўзини.
Аммо менга келганда
Юмволади кўзини.

Синов, деб бандасини
Эзиб ташлади жуда.
Яратганидан кейин
Хабар-пабар олсин-да!

Нега ҳамма шоду, мен
Дард-ҳасратга тўламан?
Тўйиб кетдим, сўранг-чи,
Не қилсам, бой бўламан?"

Аллоҳ билан сўзлашиб,
Мусо ортга қайтибди.
Саволларга Ул Зотнинг
Жавобини айтибди.

Бойга дебди: "Нолигин
Етганича қудратинг.
Ношукр бўлаверсанг,
Камаяркан давлатинг".

Қумга кўмилган одам
Олдига келиб деган:
"Нолимасдан ҳар доим
Шукр қиласан экан".

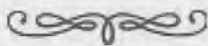
"Ўзи иштонсиз бўлсам,
Юрсам оч-юпун фақат.
Роббингнинг нимасига
Шукр қиламан, номард?!"

Шунда қумни учириб,
Дайди шамол кеб қолди.
Ношукрнинг танаси
Қип-яланғоч бўб қолди.

Ана холос, бу гаплар
Йўқ эди ҳеч ўйимда.
Энди билволдим — нега
Барака йўқ уйимда.

Тилим зикр бошлади,
Шу онда беихтиёр.
"Шукр", десам, сифаркан,
Бир нафасга ўттиз бор.

Ҳали дунё билмайди,
Бойишнинг бу йўлини.
Яшар баъзи одамлар
Қумга кўмиб ўзини.

УЗАТИЛАЁТГАН ҚИЗГА ОТА ДУОСИ

Изларингиз бўлсин, омин, гул ила райҳон, қизим,
Ҳам муборак, қутли бўлсин сиз борар ошён, қизим.

Келдилар ўз ҳожангиз, менга омонат эрдингиз,
Топширурман қўлларига тинч, сиҳат, омон, қизим.

Ҳар аёлга эр турур мавқеда Аллоҳдин кейин,
Хоҳи қул, хоҳи қарол, хоҳ бўлсин у султон, қизим.

Энди ҳожангиз ҳудуди бўлди қалбу жисмингиз,
Ҳуснингизни қилмагайсиз элга дастурхон, қизим.

Пардоз-андоз, ноз-итоб бир ҳожангиз ҳаққи турур,
Ёт киши олдида ёшуриб, қилинг пинҳон, қизим.

Ҳовлингиздан чиқмагайсиз ҳожангиздан беизн,
Соғиниб, ҳатто онангиз бўлса ҳам гирён, қизим.

Ёт киши бирлан ўзингиз қолмагайсиз ҳеч қачон,
Кўнгли иллатли, маразлилар қилур бўҳтон, қизим.

Сўзламанг овозингизни ўйнатиб ҳар касга сиз,
"Сенда кўнгли бор", дебон қутқу солар шайтон,
қизим.

Фитна солса у яна: "Ҳожанг ёмон, яхшиси бор..."
Ҳайданг ул нопокни сиз, қўлга олиб гаврон, қизим.

Эгнингизга кийдирурман сабру тоқат тўнини,
Бесабрга нафсидин шайтон қўюр қопқон, қизим.

Қолди ота уйингиз, бундан буён шу ҳожангиз
Гўжа еса — гўжа енг, талқон еса — талқон, қизим.

Ҳожангиз сизга либосдир, ҳожангизга сиз либос,
Ечмагайсизки илоҳий икки бул чакмон, қизим.

Ўтса гап, рўзғорчилик, аввал узр сиздан бўлур,
Шунда бўлгай беадаб шайтон дили вайрон, қизим.

Ҳожангизни яхши ишларга фақат даъват қилинг,
Ҳам илм, ҳам касбу корга бўлсин ул полвон, қизим.

Озми-кўпми топганига шукр қилинг ва сабр этинг,
Бандасига катта бойлик аслида иймон, қизим.

Сизга Холиқ айтди: "Кўзни ерга тик, зийнатни
ёп!"

Қани энди "Хўп!" демокқа топсангиз имкон, қизим.

Дейдилар: "Яхши аёл сақлар ҳаромдан жуфтини",
"Хўп", дегайсиз, бўлса қанча тўғри сўз, фармон,
қизим.

Чорласа, ўчоқ бошида бўлсангиз ҳам, тез келинг,
Тонгми, пешинми, аср ё хоҳ бўлур хуфтон, қизим.

Ёнингиздан ҳожангиз ҳеч таъби ранжиб чиқмасин,
Ҳарна қилсангиз — қилинг, кўнглин этинг шодон,
қизим.

Иншааллоҳ, уйингиздан келтирурсиз яхши гап,
Аччиғин ерга кўмиб, уйда қилинг гумдон, қизим.

Ҳар аёлдан эри рози бўлса — Аллоҳ розидур,
Берилур унга мукофот — жаннати ризвон, қизим.

Бахтингиз — бўлса ҳаёт қайнона-ю қайнотангиз,
Сиз — ниҳолга бўладурлар яхши бир боғбон,
қизим.

Ҳожангизга уқтирингки, отасин айлаб ризо,
Бўлсин ул мушфиқ онасин дардига дармон, қизим.

Малҳаму юмшоқ бўлинг сиз ҳам аларнинг олдида,
Иншааллоҳ, хизматида бўласиз чаққон, қизим.

Ўрнатинг доим ахиллик эгачи-овсин ила,
Тинчи йўқ уй — ота-ю она учун зиндон, қизим.

Энди масъул бўлдингиз рўзфоргаким, ҳушёр
туринг,
Исроф этманг сув, чироқ, пўчоқ, олов ё нон,
қизим.

Коса-ю пиёлани ушланг авайлаб, синмасин,
Асрамас бўлса тутар, бўлганда ҳам минг кон, қизим.

Сақламанг нопок идиш, кир, битта тушса — бир
ювинг,
Бўлмасин кирдан, ювуқсиз нарсадан хирмон,
қизим.

Ошхонада ўт-оловга доимо ҳушёр бўлинг,
Эсингиздан чиқмасин, суви қуриб қумфон, қизим.

Иш тежоғлиқ бўлса, уйга қут кирар, қайнонангиз:
"Бу гўдак қайда пишибдур?!" деб бўлур ҳайрон,
қизим.

Ҳар юмушни бошланг ўнг қўлу ва "Бисмиллаҳ"
ила,
Бор ҳадиски, ўнг томонда барокат уммон, қизим.

Ҳарки ниятни қилурсиз, "Иншааллоҳ", деб олинг,
Содир ўлғой ҳарна иш — Аллоҳ эса ёзғон, қизим.

Ҳожангиз изни ила ҳар қўшнидин олинг хабар,
Хоҳ таом, хоҳ яхши сўз, ҳарна қилинг эҳсон, қизим.

Яхшиларга яхшилиқ айлаб, Худони "қарз" қилинг,
Хоҳ мусофир, хоҳ йўловчи, хоҳ бўлур меҳмон,
қизим.

Баъзи хотунлар каби бўлманг ҳавас, мол жинниси,
Пул топай, деб ҳожангиз кўп бўлмасин сарсон,
қизим.

"Ғийбат — одам гўштини тотмоқ билан тенг,"
дейдилар,
Кўшилиб, пок оғзингизни қилмагайсиз қон, қизим.

Минг шукрки, қўлингизда касбу кор, илму ҳунар,
Элу юрт тинч — кўнглимиз тинч, яхши бу даврон,
қизим.

Беадаб, нодон, илмсиз элга кони галвадир,
Одамийнинг жоҳилидан яхшидир ҳайвон, қизим.

ЖАННАТДАГИ "КУНДОШИМ"

Қуйилмади ҳеч эрим,
Ичим тўла ўкиниш.
Элик ёшдан ошса ҳам,
Айшу ишрат, сўкиниш.

Шундай безор бўлдимки,
Зириллардим келсаям.
Хафа бўлмасдим агар,
Жавобимни берсаям.

Охирати не бўлар,
Энди Аллоҳ билади.
Наққошлигини ташлаб,
Судхўрлик ҳам қилади.

Ялинаман: "Ёшмассиз,
Тўғри юринг, дадаси.
Жон — омонат, ўлим — ҳақ",
Десам, қотар энсаси.

Бу одамни тек қўйсам,
Энди шундоқ ўтади.
Агар бир гап бўлса ҳам,
Нақд дўзахга кетади.

Вой-вой, Худо сақласин,
Қўрқитаман дўзахдан.
Парвойи фалак, бир кун
Гап бошладим жаннатдан.

Дедим: "Дарёсида май,
Тубида лаъл, дурлар бор.
Дадаси-чи, жаннатда
Ўн тўрт ёшли ҳурлар бор.

Қоматлари келишган,
Ҳарирдир кўйлаклари.
Кўриниб турар шундоқ,
Болдирин иликлари.

Биқинлари тасмадек,
Семизмас менга ўхшаб.
Роҳат қиласиз нафис
Бармоқларини силаб.

Кўзларингиз қамашар
Баданининг нурига.
Фақат пок эркак лойиқ
Жаннатнинг бу ҳурига".

"Оҳ!" деди-ю, эримнинг
Ловуллади юзлари.
Ўша ҳурни кўргандек,
Деди ёниб кўзлари:

"Ўйлабманки, жаннатда
Мева-чева бор, холос.
Унга қандай киради,
Ўргатиб қўй, илтимос?!"

Дедим: "Ичишни ташлаб,
Ҳалол ҳунар, касб қилинг.
Хулқингиз бўлсин гўзал,
Судхўрликни бас қилинг.

Аллоҳ деб, дўст бўласиз
Илм, ҳунар, санъатга.
Поклигу иймон билан
Кирилади жаннатга.

Деди: "Ҳурдан рашк қилиб,
Ҳурпаймайдими патинг?"
Дедим: "Минг бор розиман,
Илоё, қўша-қаринг!"

Деди: "Сен не қиласан,
Мен билан бўлса улар?"
Дедим: "Шундай жаннатда
Менгаям жуфт топилар".

"Ундай бўлса, керакмас!"
Деди қайнаб зардаси.
Дедим: "Хотиржам бўлинг,
Ҳазиллашдим, дадаси".

Тонгда мени уйғотди,
Юзи тўла нур билан.
Бир қўлида китобу
Бир қўлида гул билан.

Дедим: "Вой, нима бўлди,
Нега тегдиз гулимга?"

Деди: "Илиниб кетдим
Жаннатдаги ҳуримга".

"Тавба, тавба! Қойилман!"

Дедим кўксимга уриб.
Шу эргаям бир гапни
Бўларкан-а уқтириб.

Тутаган шамчироққа
Қуйган каби мойини.
Вой-вой, шу қайсарниям
Топдим нозик жойини.

Бошлади янги ҳаёт,
Чизди гўзал нақшлар.
Ҳатто чет элдан келиб,
Сотиб олар мухлислар.

Яшар қалби, жисми пок,
Эл-юртини севади.
Вақт топиб баъзан, ҳатто,
Теннис ўйнаб келади.

Энди бизнинг "маvloно"
Менга қилар насиҳат.
Ҳар сўзида юз маъно,
Ҳар ишида юз ҳикмат.

Ундан безор бўлгандим,
Кулсангиз ҳам айтаман.
Бугун уни шу ёшда
Севиб қолдим қайтадан.

Ҳатто, ўша ҳурлардан
Рашк қилиб қолдим андак.
Жаннат эшигидан ҳам
Мўралаб турсам керак.

Дарвозасига ёзиб
Қўяман шу шеъримни:
— Эй жаннатнинг ҳурлари,
Хафа қилманг эримни.

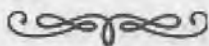
Сизга лойиқ қилгунча
Бадқилиқ бу кишимни.
Ердан териб олганман
Синган қанча тишимни.

Ёрилди қанча курси,
Қанча эшик, ойнаклар.
Учиб ўтган бошимдан
Қанча ликоб, чойнаклар.

Меҳнатини мен кўрдим,
Оқди қанча кўз ёшим.
Роҳатини сиз кўринг,
Жаннатдаги кундошим.

Эрим қайта ёшариб,
Ёнингизга кирган дам.
Дуо қилиб қўйинг бир
Марҳабо шўрликни ҳам.

Сиз ҳақда бир эшитган
Эркак ҳоли шу бўлса.
Нима бўлар экан-а,
Ўзингизни бир кўрса?!

ГУЛДАСТА – 1

Кўксинг ёниб кетаркан,
Севиб қолсанг агарда.
Ўқигандим мен буни
Қайсидир бир асарда.

Эрим гул олиб келди,
Менга берди айвонда.
Бир-бирини имлашиб,
Келинларим ҳайрон-да.

Қотиб қолдим ҳайратдан,
Не бўлди бу кишига?
Тушунолмай лол эдим,
Бу дунёнинг ишига.

Йиғлавордим бахтимдан,
Яратганга ташаккур.
Қариганда бўлсаям,
Қадр топдим, минг шукр.

Қандай нозик гулдаста,
Қойил қолдим дидига.
Дейсиз, гўё ёш йигит
Опти севган қизига.

Шунча гўзал бўлурми
Оддий атиргул, наргис?
Фунчалари йўргақда,
Тиканлариям нафис.

Гулдай гўзал бўб кетди
Эримнинг қош, кўзиям.
Ўн минг сўмдан камига
Олмагандир ўзиям.

Шунча пулга бу гулни
Севганидан олган-да!
Баъзан пиёла отса,
Дебман: "Кўнгли қолган-да..."

Севмайди, деб ўйлабман,
Қарамаса қайрилиб.
Сал бўлмаса, бир йили
Кетай дебман айрилиб.

Эрим ўзи "жентельмен",
Эрим ўзи меҳрибон!
Уриб, туртиган бўлса,
Аслида ўзим ёмон!

Баъзан тортишиб қолсак,
Қолмас эдим бир гапдан.
Ювош турганим билан,
Ман ҳам "чаканамасман".

Шу бугундан севаман,
Бақирсаям, майлига.
Бир лаҳзада айландик
Мажнун билан Лайлига.

Гулдастани гулдонга
Солиб қўйдим авайлаб.
Шу бугун пардоз қилай
Эрим учун атайлаб.

Тошойнага боқдим-у,
Уялиб кетдим фақат.
Мени хотин қиб юрган
Шу одамга минг раҳмат!

Қани бел, қани елка,
Қани қош, қани киприк?
Қойил сенга, аёлни
Чалғитган тирикчилик!

Ўша куни ўзимга
Кашф қилдим бир оят:
Бепардоз юриш — эрли
Аёл учун жиноят.

Созладим қош-кўзимни,
Ботиб ширин хаёлга.
Бир соатда айландим
Кўҳликкина аёлга.

Тугаб қопти, ўлсин-а,
Атирларам бир қиммат!
Келинлардан сўрашга
Бўларкансан хижолат.

Омон бўлсин шу эрим,
Олдираман зўридан:
"Макс фактор", "Мери Кей",
"Орифлейм" — ҳар туридан.

Қилиб қўйдим ораста
Сочу турмақларимни.
Янгилашим керак бир
Тунги кўйлақларимни.

Тақилди неча йиллар
Тақилмаган мунчоғим.
Гулдастанинг бўйига
Тўлиб кетди ётоғим.

Бу бир буюк кун эди,
Гадо етгандай тожга.
Мисоли Расул каби
Юксалгандим меърожга.

Шу кун эрим ҳам гўё
Нур сочарди оламга.
Исо Масихдай бўлиб,
Кириб келди хонамга.

Мени кўриб кўзлари
Катта-катта очилди.
Қўлидаги газета
Ерга тушиб сочилди.

Назокат билан секин
Дедим: "Раҳмат гул учун!"
Эримнинг кўзларидан
Сочилар эди учқун.

"Қимматдур?" деб ноз билан
Юзларимни ёпводдим.
Эрим деди: "Билмадим,
Йўлакчадан топводдим".

ГУЛДАСТА – 2

Юрагимнинг ўзига
Қизамиқ тошди дув-дув.
Кутмаганда бошимга
Ағдарилди қайноқ сув.

Чиқиб кетдим ётоқдан,
Жоним сифмай танага.
Кирдим эримнинг катта
Сурати бор хонага.

Ҳозиргина мен қандай
Бахтли эдим, шод эдим!
Эримнинг суратини
Қўлга олиб, "Дод!" дедим.

"Эркак бўлмай, ер ютгур,
Бетгинангни ел олсин!
Йўлакчадан топволган
Гулинг бошингдан қолсин!

Нима қилардинг бузиб
Тинчгина ҳаётимни?
Унутиб бўлгандим-ку
"Аёл" деган отимни.

Мехр кутган мен аҳмоқ,
Ўзимда эс қолмаган.
Гулдаста берармидинг,
Бир ғунчага олмаган?!

Адо қилдинг куйдириб,
Қачон одам бўласан?!
Хотин бўлиб ўрнимда
Бир кун турсанг, ўласан!

Эркак — пир, деб соянгга
Солардим-а пояндоз.
Писмиққина бўлволиб,
Куйдиргансан, хотинбоз!

Унутганим йўқ кунда
Ичиб келишларингни.
Болаларим ризқини
Сочиб келишларингни.

Ўнгу чап юриб, алдаб,
Қанча қилгансан гаранг.
Ўлиб қолар эдингми
Яна битта алдасанг?!

"Ўзим олдим — сенга", деб
Туролмасмидинг бир пас?
"Йигирма минг сўм экан",
Демайсанми, ярамас?!

Шуям гул бўптими, бир
Бели боғлиқ супурги!
Ерда ётган нарсани
Нега олдинг, куйдирги?!

Танлаб, не йигитларнинг
Қоматини эгиб ман.
Одам қуриб қолгандай
Сен мумсикка тегибман!

Бир айланиб ёшликка
Қайтиб қолсам қанийди!
Сендан маҳалламдаги
Тешавой ҳам яхшийди.

Доим ҳайит-байрамда
Юради гул кўтариб.
Сен-чи, "Ўзинг олвол", деб
Келасан пул кўтариб.

Ураманми бошимга
Ўзим олган гулингни?!
Кўнглим чўнтакмидики,
Солиб юрсам пулингни.

Ювошгина бўлволиб,
Билмагандай турасан.
Эсон-омон тонг отсин,
Ажрашаман, кўрасан!

Айтгилигимни айтиб,
Юпаниб турсам энди.
Эрим ногоҳ уйқудан
Уйғониб туриб деди:

— Ётмайсанми, ким билан
Гаплашяпсан, аяси?

— Ҳа, йўқ, шу суратингиз
Зўр чиққан-да, дадаси.

Тавба, астаффуруллоҳ!
Худо олсин феълимни.
Бир гулни деб мен аҳмоқ
Итдек қопдим эримни.

Суратини бўлса ҳам,
Қилдим анча беҳурмат.
Мен нодонда барибир
Етмас экан маърифат.

Пешона-да, Марҳабо,
Нолимайин ҳеч кимга.
Нима қилай, шундай эр
Тушган бўлса чекимга?!

Ётоққа кириб гулни
Қучиб шипшидим аста:
"Ҳамма-ҳаммаси учун
Раҳмат сенга, гулдаста!"

ЭРИМ БИЛАН ДАМ ОЛДИМ

Уй-рўзғор ташвишлари,
Ҳоритиб қўйди бари,
Бориб сиҳатгоҳ сари,
Эрим билан дам олдим.

Мен — касал, у соғ эди,
Шундан вақти чоғ эди,
Ейиши гўшт-ёғ эди,
Эрим билан дам олдим.

Бир хонада икки жон,
У — меҳмону, мен — мезбон,
"Ош дамла, сол дастурхон!"
Эрим билан дам олдим.

"Телевизорни қўйиб бер!"
"Тарвизимни сўйиб бер!"
"Коса" қиб бер, ўйиб бер!"
Эрим билан дам олдим.

Ҳай-ҳай, бошланди футбол!
"Вой-дод, рақиб урди гол!
Тепмайсанми, югур, бўл!"
Эрим билан дам олдим.

"Алла айт, уйқум келди!"

"Ялла айт, тургим келди!"

Тутволиб ургим келди,

Эрим билан дам олдим.

"Қашлаб қўйгин орқамни!"

"Уқалаб қўй елкамни!"

"Қовуриб бер куркамни!"

Эрим билан дам олдим.

Рашк қилади молдан ҳам,

Аталахўр чолдан ҳам,

Тойдим охир ҳолдан ҳам,

Эрим билан дам олдим.

Уйимдаги бу меҳмон,

Дардисару ғами — жон,

Соғайишим даргумон,

Эрим билан дам олдим.

Даволаниш қаёқда,

Юриб бориб оёқда,

Қайтдим ҳасса-таёқда,

Эрим билан дам олдим.

Қўшним сўрайди: "Ҳай-ҳай!

Бўб қолибсиз калитдай.

Нима бўлди, айланай?"

"Эрим билан дам олдим".

УЙИМДАГИ "ШПИОН"

(шеърий эртак)

Гап тарқалди шаҳарга,
Айтсам сизга эртаклар.
Қувончидан осмонга
Сакрар эмиш эркаклар.

Жаннатнинг боғларига
Бошлармиш хаёллари.
Бу хабардан негадир
Хафамиш аёллари.

— Нима гап? — деб сўрасам,
Бир эркак деди мамнун:
— Икки хотин олишга
Рухсат берилди бугун.

Ўн беш ёшли йигитдан
Тўқсон ёшли чолгача.
Бўб қолибди юришу
Туришлари бошқача.

Бўяганмиш Нўъмон чол
Оқ сочини қорага.
Қарамасмиш кампири
Шўрлик Жаннат холага.

Ўсол бир чол турганмиш
Кўзларида ёниб чўғ.
Айтар эмиш: "Эндиям
Ўладиган жинни йўқ!"

Тавба қилдим, тобутда
Кетаётган эркак ўлик.
Қабристонга боргунча
Ўтирганмиш тип-тирик.

Келолмасдим анграйиб
Бу хабардан ўзимга.
Бало кўриниб кетди
Эркак зоти кўзимга.

Муқаддас китобларда
Ўқигандим бир оят:
"Хотинларингиз ичра
Қилолмассиз адолат".

Булар байрам қияпти,
Ўйламай бош-кетини.
Хотинлари сиқилиб,
Еса-чи ич-этини?

Зулм қилган бўлмасми
Хотинларига оғир?
Зулмкорнинг манзили
Дўзах, дейилган, ахир.

На илож, гарчи бундан
Жонимга озор етди.
Уйга чопдим, эримни
Хурсанд қилгим кепкетди.

Чунки унинг бошданоқ
Ниятлари чап эди.
Ўн йил олдин ҳам уни
Сайратган шу гап эди.

Оёқларим чалкашиб,
Уйга чошиб кетаркан.
Дедим: "Эрим, ниҳоят,
Орзусига етаркан".

Бу хабарни эшитиб,
Ёниб кетади кўзи.
Хотинни жуфт қилолмай,
Зўрға юрганди ўзи.

Энди менинг устимга
Лайлини олармикин?
Тушида номин айтган
Хайрини олармикин?

Уйга кирдим халлослаб,
Айтдим, сабрим етмади.
Нимагадир у киши
Хурсанд бўлиб кетмади.

Кўчадаги эркаклар
Номард экан, қув экан.
Қувонмади меники,
Вафодори шу экан.

Аёллардан бир ўзим
Бахтли эдим оламда.
Айланайин эримдан,
Андишали одам-да.

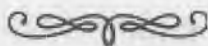
У секин гап бошлади,
Кияётиб оқ дўппини:
— Бошлагандик қачонлар,
Энди рухсат бўбтими?

Бу гапдан сўнг юракда
Ўчиб қолди чироғим.
Илон экан ёнимда
Яшаб юрган ўртоғим.

Ё мен гўлман, бу ишни
Шу пайтгача билмабман.
Ё у тоза " ишлаган",
Ҳатто, шубҳа қилмабман.

Эсим қурсин, шунчаям
Бўламанми содда, жўн?!
Қандингни ур, офарин,
Замонавий "шпион".

Кўзларимда ёш билан
Тамом бўлди эртаклар:
"Раҳмат сизга, рухсатни
Кутиб юрган эркаклар!"

ГАП

Ўнта ўртоқ неча йил
Кўришолмас эдик бир,
Дийдор ҳам керак, ахир,
Ана гап-у, мана гап.

Соғинишгандик чиндан,
Гап ўйнадик юз мингдан,
Зап чиқдим-да уйимдан,
Ана гап-у, мана гап.

Ғазалхонлик қиламиз,
Машрабхонлик қиламиз,
Эҳ, ўзимиз биламиз,
Ана гап-у, мана гап.

Эримга ҳам билдирдим,
Лойқа феълин тиндирдим,
Вой-вой, зўрға кўндирдим,
Ана гап-у, мана гап.

Яшардим Янгиободда,
Йиғин Юнусободда,
Тўрт автобус — тўрт патта,
Ана гап-у, мана гап.

Беш минг бўлди йўлкирам,
Ичим ачиди бирам,
Ўлсин шу ўтириш ҳам,
Ана гап-у, мана гап.

"Бер, бер", деб дуо қилдик,
Бандалик даъво қилдик,
Шунда ҳам хато қилдик,
Ана гап-у, мана гап.

Кейин навбатма-навбат,
Қилишиб сабру тоқат,
Сўрашдик икки соат,
Ана гап-у, мана гап.

Бўлдик чойу ошланиб,
Кайфиятлар хушланиб,
Ғийбат кетди бошланиб,
Ана гап-у, мана гап.

Турганлар ҳам қолмади,
"Юрган"лар ҳам қолмади,
Ўлганлар ҳам қолмади,
Ана гап-у, мана гап.

Мақтандик қай биримиз,
Ўртандик қай биримиз,
Қолмади ҳеч сиримиз,
Ана гап-у, мана гап.

Кириб кетиб Тошқондан,
Тешиб чиқдик Анжондан,
Ош яхшиймиш лағмондан,
Ана гап-у, мана гап.

Қолмади нарху-наво,
Беҳуда сўз, муддао,
Суҳбат ҳам бўлди расво,
Ана гап-у, мана гап.

Нодон эканмиз анча,
Қулайлик бўлса қанча,
Ношукрлик ҳам шунча,
Ана гап-у, мана гап.

Ниҳоят, ёқа ушлаб,
Артистлардан очдик гап,
Бўб кетдик тараф-тараф,
Ана гап-у, мана гап.

Номларин айтиб бир-бир,
Ахтардик тирноқдан кир,
Қилдик росаям "ҳузур",
Ана гап-у, мана гап.

Суриштириб зотини,
Билдик — нечта хотини,
Юлдик қанот-патини,
Ана гап-у, мана гап.

Қўйиб қўйиб типпа-тик,
Бошдан оёқ қарадик,
Юз камчилик санадик,
Ана гап-у, мана гап.

Қилган ғийбатимизга,
Юз гуноҳ ҳаммамизга,
Ёзилди номамизга,
Ана гап-у, мана гап.

Шўрлик хофиз боланинг
Келган экан омади,
Гуноҳи ҳам қолмади,
Ана гап-у, мана гап.

Бир юз беш минг пул тўлаб,
Бир қоп гуноҳ орқалаб,
Кетдим уйимга қараб,
Ана гап-у, мана гап.

Маҳшарда ҳали у қоп,
Очиб қилинса ҳисоб,
Ҳолим бўлади хароб,
Ана гап-у, мана гап.

ОНАМНИ КЎРГАНИ БОРАМАН

(ЙИГИТ ТИЛИДАН)

Бозорга чиқибди қулупнай,
Етказди, Худодан айланай,
Илиниб, илиниб олволай,
Онамни кўргани бораман.

Ишларим йўлимни тўсса ҳам,
Пойимда тиканлар ўсса ҳам,
Бир даста гул олиб бўлса ҳам,
Онамни кўргани бораман.

Кирсам ҳам иккита нон билан,
Бағрига босади жон билан,
Айтади: "Келдингми, жон болам?"
Онамни кўргани бораман.

Бўлиниб ҳар ким ўз йўлига,
Ташладик келинлар қўлига,
Ялиниб яшар ўз ўғлига,
Онамни кўргани бораман.

Кийиниб охорли, саришта,
Бормайин эски, чанг ковушда,
Сўзлайин энг майин товушда,
Онамни кўргани бораман.

Ичволиб, маст бўлиб бормайин,
Ҳайвондан паст бўлиб бормайин,
Хит қилиб юрагин ёрмайин,
Онамни кўргани бораман.

Ичига солиб ғам-ғуссасин,
Туққанига афсус емасин,
"Ўлсанг ҳам, розиман!" демасин,
Онамни кўргани бораман.

Куйдирги фарзандин доғида,
Синмасин қариган чоғида,
Эъзозлай жонининг соғида,
Онамни кўргани бораман.

Ўтирай бемалол, ёзилиб,
Қолмасин ташвишим сезилиб,
Юрмасин юраги эзилиб,
Онамни кўргани бораман.

Айтмайин боламнинг ғамини,
Билдирмай рўзгорим камини,
Ўчирмай юрагин шаъмини,
Онамни кўргани бораман.

Акамнинг яхшисин оширай,
Укамнинг айбини яширай,
Қувнатиб меҳрини тоширай,
Онамни кўргани бораман.

Уй талаш-мол талаш қилмайин,
"Унга кўп, менга оз", демайин,
Бошини оғритиб келмайин,
Онамни кўргани бораман.

Эркалай: "Оймомам ўзимни,
Қувнатиб турасиз кўзимни",
Кулади эшитиб сўзимни,
Онамни кўргани бораман.

"Ҳаммадан гўзалсиз", деб айтай,
Сўлиган руҳини яшнатай,
Кулдириб-кулдириб яйратай,
Онамни кўргани бораман.

Нурланиб қайтаман ёнидан,
Куч олиб жисми-ю жонидан,
Кузатар кулиб айвонидан,
Онамни кўргани бораман.

Ўшадир, Марҳабо, давлатим,
Энг гўзал фарзим-у суннатим,
Оёғин остида жаннатим,
Онамни кўргани бораман.

КЕЛИНИМ КЕЛИН ОЛДИ

Келин бўлиб суйдирган,
Гап қайтариб куйдирган,
Кетиб қолиб тўйдирган,
Келиним келин олди.

Етти ёққа зир чопиб,
Чиройли бир қиз топиб,
Пешонасидан ўпиб,
Келиним келин олди.

Ниҳоят, у жонона,
Ўзи бўлди қайнона,
Келинига парвона,
Келиним келин олди.

Мақтанар: "Келин болам,
Чиройли ўзимдан ҳам,
Шахло кўз, қоши қалам",
Келиним келин олди.

"Юзларидан ёғар нур,
Лаби гунча, тиши дурр".
Дедим: "Ҳали шошмай тур",
Келиним келин олди.

Гунча лаб бир очилсин,
Заҳарлари сочилсин,
Тиғи жонга санчилсин,
Келиним келин олди.

Муштуғини дегин "пишт",
Чумчуғини дегин "кишт",
Ана қиёмат — уриш,
Келиним келин олди.

Шаҳло кўзлар ўқрайиб,
Ҳар кўрганда хўмрайиб,
Найзасин турсин сайиб,
Келиним келин олди.

Чимирилиб қалам қош,
Юрагингни қилсин ғаш,
Вақтинча ўпиш, ялаш,
Келиним келин олди.

Ўзингдай идиш ювса,
Қолмайди бутун коса,
Чойнагинг тутар ҳасса,
Келиним келин олди.

Қўполлигидан уни,
Чангютгичми, дазмолми,
Бузилиб битар куни,
Келиним келин олди.

Уч кунлаб кир ивитсин,
Сочиқларинг чиритсин,
Бир кўнглингни совутсин,
Келиним келин олди.

Гап бермасдан ўзингдай,
Сайраб турсин булбулдай,
Томошангни бир кўрай,
Келиним келин олди.

Ўглиннга гап ўргатсин,
Ялласига ўйнатсин,
Бир кунингни кўрсатсин,
Келиним келин олди.

Бошлаб уйда талотум,
Овсинга қилса ҳужум,
Дейман: "Саломалайкум!"
Келиним келин олди.

Исроф қилиб борингни,
Чайпасин рўзфорингни,
Шу қиз берсин додингни,
Келиним келин олди.

Энди биласан, мана,
Қайнона бўлиш нима,
Ажабгина бўлди-я,
Келиним келин олди.

Тавба, тавба, нима бу,
Юрагимда кек, қайғу,
Ахир, уйимда тўй-ку,
Келиним келин олди.

Ўзинг кечиргин, Худо,
Инсон бўлмас бехато,
Шукр, деб, қилай дуо,
Келиним келин олди.

Ахир, унда ёш эди,
Йўнилмаган тош эди,
Беақд, бебош эди,
Келиним келин олди.

Секин гапириб, мақтаб,
Дуолар қилиб алқаб,
Йўлга солдим-ку алдаб,
Келиним келин олди.

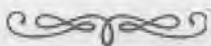
Дедим: "Тежамкор болам,
Менга мададкор болам,
Ўргилай, онам-онам",
Келиним келин олди.

"Кир ювар — оппоқ-оппоқ,
Идишим ушлар юмшоқ,
Миннатдор коса, товоқ",
Келиним келин олди.

Қилиб сабру-бардошни,
Кўздан оқизмай ёшни,
Пиширдим шу хом ошни,
Келиним келин олди.

Сабр қилди Марҳабо,
Ғўрадан битди халво,
Энди қилайин дуо,
Келиним келин олди.

Ёмон келин дўзахдир,
Яхши келин жаннатдир,
Илоё, кўрсин ҳузур,
Келиним келин олди.

"ХҲП-ХҲП"

Қайнона билан келин
Ногоҳ айтишиб қолиб.
Кетди ота уйига
Келин боласин олиб.

Жиринглади телефон,
Олди йигит онаси.
Қўнғироқ қилаётган
Ўфилнинг қайнонаси:

"Ассалому алайкум,
Қудажоним, айланай.
Муллакамлар омонми,
Куёв ўғлоним қалай?

Болалар етиб келди,
Ўтиришибди, мана.
Гурунглашиб яйрардик
Бирга келганингизда.

Набирангиз бир ширин,
Катта қилиб қўйибсиз.
Ёқимтойлигин кўринг,
Қуйиб қўйган ўзингиз.

Куёв боламга ўхшаб
Ақл чиқар кўзидан.
Бобосига тортган-да,
Нур ёғилар юзидан.

Омон бўлинг бахтимга,
Раҳмат сизга, қудажон.
Қизингиз гул-гул яшнаб,
Сиздан келтирди салом.

Нега келганин билдим,
Қўлимда "адаб чўпи".
Ҳар нарсаси бормиш-у,
Туғаб қошти "хўп-хўп"и.

"Хўп-хўп" сиз қолган бўлса,
Қийнагандир сизни ҳам.
Сал бўлмаса, хижолат
Қилар экан бизни ҳам.

Яхшиям жўнатибсиз,
Тахминимиз чин чиқди.
Кўнглига қўл солгандик,
"Кибр" деган жин чиқди.

Ҳозир ўша жинини
Бўғибгина ўлдирдик.
Қўйни-қўнжи, чўнтагин
"Хўп-хўп" билан тўлдирдик.

Қиз узатган ҳовли-да,
Баланд-пастни кўрганмиз.
Томорқанинг барига
"Хўп-хўп" экиб қўйганмиз.

Уй-жойимиз "хўп-хўп"дан,
"Хўп-хўп"дан сув, нонимиз.
Баъзида шу "хўп-хўп"нинг
Қўлидадир жонимиз.

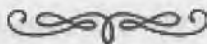
Фарам қилганмиз уйга,
Ўша "хўп-хўп"ни териб.
Жўнатамиз қизларга,
Уч-тўрт тугунни бериб.

Болаларингизни ҳам
Қудангиз олиб кетди.
Тўрт қоп "Хўп бўлади"ни
Мошинга солиб кетди.

Сиз — устоз, у — талаба,
Ҳар юмушни ўргатинг.
"Хўп-хўп"и тугаб қолса,
Дарров менга жўнатинг".

Эй келин! "Хўп" деган сўз
Уч ҳарфдан тузилган.
Аммо унинг важидан
Қанча уйлар бузилган.

Доно бўлсанг, "хўп-хўп"ни
Бошингдаги "тож" деб бил.
Агар бахтли бўлмасанг,
Марҳабо холанг кафил.

КЎРПАЧА

Бир авлиё — Роҳила
Яшар эди кулбада.
Иш-юмуши — ибодат,
Кўрпачаси увада.

Бир кун дедилар унга:
— Кўрпачаларинг жулдур.
Биз бир бойни биламиз,
Янги қилиб берадур.

Роҳила деди силаб
Увада кўрпасини:
— Сиз кўрган нарсаларни
Аллоҳ кўрмаяптими?

Ҳар иш бўлса Ўзидан,
Ўзидан кўп-озимиз.
Аллоҳ рози бўлганга,
Шукр, биз ҳам розимиз.

Роҳилага ҳайронман,
Қилмайдими уй-рўзғор?
Ёлғиз аёл кишига
Тоғу тошда нима бор?

Ўрнида бўлганимда
Тегиб бир яхши эрга.
Бекалик қилар эдим
Катта бир ҳовли, уйга.

Ўстирардим фарзандлар,
Ўпиб, қучиб, пўпалаб.
Яшар эдим эримнинг
Оёғини уқалаб.

Болалар катта бўлса,
Совчи кут, тоғора қил.
Энг буюк вазифам шу,
Карна-ю ноғора қил.

Қилмасанг бўларканми,
Элу юрт, урфу одат.
Аёл кишига шунинг
Ўзиям зўр ибодат.

Уйда йиртиқ кўрпача,
Вой, шўрим қурсин мени!
Ундан кўра елкамдан
Олиб ташланг калламни.

Совчи келиб қолса-чи,
Шу аҳволимга ҳозир.
Бахмал олиб берворсин,
Югур, отангга югур.

Эрим "Пул йўқ", десин-чи,
"Топасан!" деб қўймайман.
Уйимнинг шу камини
"Ёпасан", деб қўймайман.

Топмасин-чи, "Дод!" дейман,
Ўзи яхши билади.
Заплайман, керак бўлса,
Малайлик ҳам қилади.

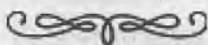
Кўрпачамни душманга
Эланиб ҳам бутлайман.
Керак бўлса, шайтондан
Тиланиб ҳам бутлайман.

Не қилсам — қиламанки,
Уйимда ризқ, қут бўлсин.
Болаларим қорни тўқ
Ва кўрпачам бут бўлсин.

Роҳила меърожига
Булут сузиб етмайди.
Дунё қўл чўзса, унинг
Ковушига етмайди.

Шунинг учун мен бу — мен,
Синиқ, майда Марҳабо!
Роҳила бу — Роҳила,
Яхлит, буюк авлиё...

Юксалмас ҳаёт йўлинг,
Минг текисла жўвада.
Кўрпачанг бут бўлса-ю,
Қалбинг бўлса увада.

НОШУКР

"Мен бойманми, камбағал?"

Бир одам берди савол.

Расулуллоҳ дедилар:

— Уйингда нима аҳвол?

Қайнайдами қозонинг?

Кунинг қандай ўтади?

Уйингдаги емишинг

Неча кунга етади?

— Уч кунлик овқатим бор, —

Деб у киши олди тан.

Расулуллоҳ дедилар:

— Унда сен — бойлардансан.

Ўйлаб қолдим: мен кимман?

Етарли ҳар буюмим.

Кўплигидан йиртилмас,

Ўн йилда ҳам кийимим.

Емишнинг бир ойлигин

Йиғиб, ғамлаб қўйганман.

Ёз мевасин қайнатиб,

Қишга дамлаб қўйганман.

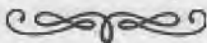
Тўй-тўйчифим ўтмайди
Бекарнай, беноғора.
Меҳмон кутсам, етмайди
Ўттиз бешта тоғора.

Ўлим бўлса, кўк кийиб,
Бир йил аза тутаман.
"Уч", "Етти", "Йигирма" деб,
Тўйдай меҳмон кутаман.

Меҳнат билан пул топиб,
Битта тўйда сочаман.
"Етмаяпти", деб яна,
Ҳасратимни очаман.

Ҳаёт бўлганларида
Расул алайҳиссалом.
"Мен бойми ё камбағал?"
Дея сўрасам савол.

Деган бўлар эдилар:
"Бурнинг ерга ишқалгур!
Сенинг отинг — Исрофгар,
Сенинг отинг — Ношукр".

ДАМ ОЛГАНИ БОРАМАН

Уй тўла бола-чақам,
Юрагимга керак дам,
Шукр, чиқди нафақам,
Дам олгани бораман.

Ҳеч нимага ишлатмай,
Бир боламга ушлатмай,
Соғлигим учун атай,
Дам олгани бораман.

Бошқалардан нейим кам,
Икки юз минг нафақам,
Ўн кунгина бўлса ҳам,
Дам олгани бораман.

Рангим қолди синиқиб,
Қовоқларим димиқиб,
Келайин бир тиниқиб,
Дам олгани бораман.

Учта болам — учта ғам,
Ҳали у, ҳали бу кам,
Бир яшашсин менсиз ҳам,
Дам олгани бораман.

Нотинч қизим рўзғори,
Эри нобоп, безори,
Эзди шунинг озори,
Дам олгани бораман.

Ўтирайми ғам ютиб,
Юрак ўйноғим тутиб,
Ҳаммасини унутиб,
Дам олгани бораман.

Четга суриб ғуссани,
Белга тутиб "пенса"ни,
Қошга қўйиб ўсмани,
Дам олгани бораман.

Келинлар пиширди нон,
Олдим сочиқ, дастурхон,
Бир яйрасин куйган жон,
Дам олгани бораман.

Ўсма қолмасин, вой-вой,
Райҳон, жанбил, "Авеер чой",
Бир чўмилай, бўлса сой,
Дам олгани бораман.

Олдим совуну атир,
Ҳатто, чивинга раптор,
Чилвир олдим, ювсам кир,
Дам олгани бораман.

Қўшнилардан айланай,
Ҳажга кузатишгандай,
Киришади пайдар-пай,
Дам олгани бораман.

Бири майиз обчиқди,
Бири асал собчиқди,
Тўлғазишди қопчиқни,
Дам олгани бораман.

Жойлаётсам чой, тузим,
Келиб қолди-ку қизим,
Мақтандим ёниб кўзим:
"Дам олгани бораман!"

Қизим сўради мендан:
— Пул келди қай одамдан?
— Давлат деган "отам"дан!
Дам олгани бораман.

— Тавба, тавба! — деди у,
Юзида ёниб кулгу.
— Отангиз ўлганди-ку?!
— Дам олгани бораман.

Бу "отам" ҳеч ўлмайди,
Мени ташлаб қўймайди,
Ҳар ойда бир йўқлайди,
Дам олгани бораман.

Туққан боланг ҳам қайда,
Пул юборар ҳар ойда,
Ўша "отам"дан фойда,
Дам олгани бораман.

Қанча болам бўлмасин,
Қанча суяб, суймасин,
Шу "отам"дан қўймасин,
Дам олгани бораман.

Қизим пўнғиллаб деди:
— Куёвингиз юборди,
Пул керак бўлиб қолди,
— Дам олгани бораман.

Дедим: "Эринг ичади,
Пул бердингми, сочади,
Шу сафар тинч қўй мени,
Дам олгани бораман".

"Отам" деган: "Ишладинг,
Катта-катта тишлагин,
Соғлигингни тиклагин",
Дам олгани бораман.

Деди: "Пулсиз борсам гар,
Жанжал қилади баттар,
Борарсиз бошқа сафар..."
Дам олгани бораман.

Туриб олди "Беринг!" деб,
"Қайтарамиз, келинг", деб,
Ўлади шу эрин деб,
Дам олгани бораман.

Дедим: "Сенга борлигим,
Тириклигим, соғлигим
Керакмасми, жон қизим?!"
Дам олгани бораман.

У деди: "Нима қилай,
Пешонам бўлса шундай?!
Ё пул беринг, ё ўлай!"
— Дам олгани бораман.

Шу эрингинг дастидан,
Қутулмадим асти ҳам,
Одамдай қачон мен ҳам,
Дам олгани бораман?

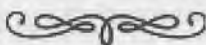
Сенга шу пулми, ма, ол,
Эрингга ёпишиб қол!
Кейин мен ҳам бемалол
Дам олгани бораман.

Қиз пулни олиб кетди,
Чўнтакка солиб кетди,
Ҳамма иш қолиб кетди,
Дам олгани бораман.

Осмонга қараб сокин,
Юм-юм йиғладим секин:
— Ғалвасиз жой бормикин?
Дам олгани бораман.

Йиғладиму юпандим,
Мана, ўтди бир куним,
Яна келади пулим,
Дам олгани бораман?

Нега қиламан "оҳ-воҳ",
"Отам" бор — бошда паноҳ,
Шу сафар, иншааллоҳ,
Дам олгани бораман.

АФЛОТУННИНГ "ХОТИНИ"

Эрим деди: "Ишонсанг,
Бир дўстимга қарз бердим.
Қарз бердим-у, ҳам пулим,
Ҳам дўстимдан айридим.

Бу йил ўн йил бўлади,
Чопа-чопа толдим мен.
Эшигига пул сўраб,
Беш юз марта бордим мен.

Хотинининг олдига,
Аяси, сен бориб боқ".
Дедим: "Билинг, дунёда
Энг зўр савоб — қарз бермоқ.

Жаннатнинг эшигига
Ёзилганмиш бир ҳисоб:
"Садақага — ўн савоб,
Қарз берганга — юз савоб".

Ҳикматларда: "Қарздорни
Бойигунча кут, — деган.
— Фақир бўлса, қистамай,
Қарз бахридан ўт", деган.

Эрим деди: "Ҳозир бой,
Пулни бермайди номард.
Машина, ҳовли олиб,
Уй солди қават-қават".

Қўрқиб кетдим: "Ё, тавба!
Бу қандайин жаҳолат?
Ўлса шунча қарз билан,
Охирати — ҳалокат".

Бордим ўша одамнинг
Сўраб уй-маконига.
Тушунтирдим, ўтириб
Хотинининг ёнига:

"Айланайин, ўртоқжон,
Эр — пошшо, биз — вазирмиз.
Киролмаймиз жаннатга,
Турса шунча қарзимиз.

Қарздор қарзин узмаса,
Бўлиб туриб имкони.
Қабул бўлмайди, ҳатто,
Қилган хайру эҳсони.

Сиз эса уй қурибсиз,
Мошин олибсиз, мана.
Қарз узишнинг ўрнига
Тўй қилаяпсиз яна.

Биламан, ожизамиз,
Эрга етмас кучимиз.
Аммо ҳар не қилиб ҳам,
Йўлга солмоқ бурчимиз.

Болам-чақам, деб юрар,
Шўрлик эр, не қилмасин.
Секин айтинг акамга:
Охирати куймасин".

Қайтдим, дедим эримга:
"Бошқа сўраманг қарзни.
Хотинига етказиб
Қўйдим суннату фарзни.

Обкелмаса, қайғурманг,
Бўйнида қарз жавоби.
Қай чўнтақда юрмасин,
Сизга шу пул савоби".

"Ўзим яхши эканман, —
Деди эрим кўнгли тўқ.
— Ўйлаб кўрсам, бировдан
Ўн беш тийин қарзим йўқ.

Машинам бор, уйим бор,
Бор мрамардан ҳовузим.
Ҳовлимда савлат тўкиб
Юрар бир жуфт товусим".

Мен дедим: "Шошмай туринг,
Ҳисоб-китоб қилишми?!"
Олдим тўлов қоғозлар
Соладиган идишни.

Дедим: "Қарзсиз чироқдан,
Иссиқ сувдан тўққиз минг.
Зангор олов тўрт ойга
Ўн беш минг мулла жиринг.

Уч-тўрт марта қатнади
Шўринг қурғур тўрт ходим.
"Кейинги ой бераман",
Деб қутуласиз доим".

У деди: "Тўй қияпман,
Вақтим йўқ бош қашлашга".

Дедим: "Кафолат борми
Яна бир ой яшашга?"

Чироқсиз бир яшанг-чи,
Қоронғуда қоласиз.
Ювинмай юришга-чи,
Қанча чидай оласиз?"

Эрим деди: "Бир юртда
Сув, чироқ эмиш текин".
Дедим: "Улар ўз юртин
Таласа — талайверсин.

Ниманики хор қилсак,
Ўшанга бўламиз зор.
Ҳисобли дўст айрилмас,
Деган мақоллар ҳам бор.

Бемалол ишлатяпсиз,
Олишда — олар жоним.
"Тўла!" деса, қочасиз,
Беришда — чиқар жоним.

Гўё бу неъмат шундоқ,
Ариқчада оқади.
Ўйланг, бундан қанча жон
Бола-чақа боқади.

Бу ҳам қарз-ку, бермасдан
Судраб юрсангиз яна.
Қанча одам вақтида
Ололмайди мояна".

— Ўлиб кетаяпманми,
Турасан шунча заплаб?
— Қалай экансиз?! — дея
Узоқдан бошладим гап:

— Дор ўйнаб кўрганмисиз?
Ўйнайсиз ҳали, шошманг.
"Нима, мен дорвозмидим?!"
Дея тутоқиб шошманг.

Ҳали бир дор ўйнаймиз
Пулсиротнинг устида.
Харидор бўлиб дўзах,
Чапак чалар остида.

Дунё яшалиб, эскиб,
Сўнгги куни келган дам.
Биронта ҳам қолмайди,
Дорга чиқмаган одам.

Бунда дорбоз йиқилса,
Тушади ерга шундоқ.
У дор ости — жаҳаннам,
Оловли катта ўчоқ.

На чекиниб, на қочиб,
Бирон қилиқ қиб кўринг.
"Бор, чиқмайман дорингга,
Дорвозмидим?!" деб кўринг.

"Чув туширдим, бопладим",
Деб қилган бўлсак роҳат.
Энди ўша қил йўлда
Кўрсатамиз маҳорат.

Илдам, чошиб ўтади
Инсофли — фақирми, бой.
Ўғри, судхўр, ҳаммадан
Қарздорларнинг ҳоли вой.

Уларга минг йиллик йўл,
Тайёрага чиқолмас.
"Фордми", "Мерседес", "Тико"
Сайёрага чиқолмас.

Бу йўлда манзилингга
Киракашлар элтмайди.
Бунда "Боинг" ва ҳатто
Ракетанг ҳам кетмайди.

Ўрнимга ўтиб бер, деб,
Ёллаёлмайсан киши.
Бу ҳар ким, ҳар бир жоннинг
Ҳақиқий шахсий иши.

Бирор мадад, ёрдам йўқ,
Ҳар ким ўзи ўтади.
Шунда қарздорнинг қарзи
Оёғидан тутади.

Эрим қўрқиб деди: "Бас!
Пулни ол-у, даф бўлгин.
Газми, сув, чироғингга
Тўлагин-у, "хап" бўлгин.

Тек қўйса, эринггаям
Панд-насиҳат қиласан.
Афлотуннинг "хотини",
Ҳар балони биласан!"

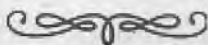
— Ислон тамаддунининг
Марказида яшаб ҳам.
Ўлибманми, Бухорий
Ҳадисларин билмасам?!

Қарзни тўладик, бизга
Марҳамат қилди Аллоҳ,
Пулсирот балосидан
Қутулдик, иншааллоҳ.

"Энди қурбонлик учун
Битта қўзи олайлик".
Эрим деди: "Динозавр
Сўйиб қўя қолайлик".

Кула-кула пишириб,
Қўшниларга шу куни
Холвайтар тарқатдим мен —
Афлотуннинг "хотини".

"Дардинг бўлса — бўлсин-у,
Аmmo қарзинг бўлмасин",
Дея матал тўқиган
Донишмандлар ўлмасин.

ДУГОНАЛАР ҚИССАСИ

Нигора-ю, Наргиза
Ва Раъно — учта ўртоқ,
Синфдошлар ичида
Эдилар жуда иноқ.

Улғайишгач, айланиб
Палахмоннинг тошига.
Раъно тушди тошкентлик
Битта қариндошига.

Нигора-ю, Наргиза
Қолишди Андижонда.
Бир-бирларин кўролмай,
Юришарди армонда.

Уларнинг орасида
Гўзали эди Раъно.
Шундай қиз тушган йигит
Чикди ароқхўр, бало.

Бир ёғи мусофирлик,
Келмади ҳеч омади.
Эри сотиб ичмаган
Тўшаги ҳам қолмади.

Қизларин бўйи етган,
Ажрашайин, деса, шарт.
Шу ҳолига Раънога
Илашибди ёмон дард.

Яхши ҳам бор телефон,
Гаплашар уч дугона.
Энди нима қилади
Шўрлик Раъно бечора?

"Операция мумкин,
Аммо хавфли, кам қонинг.
Бир миллион ақча керак,
Сақлаб қолиш-чун жонинг".

Дўхтирларнинг гапидан.
Унинг кўнгли бўлди кир.
"Қаердан пул топаман?!
Ўларканман барибир!"

Бу хабарни эшитиб,
Дугоналар йиғлашди.
Наргиза Нигорани
Чақирволиб, кенгашди.

"Қандай қараб турамиз,
Сўнса шундай ойимиз?!
Синфдошлар ичида
Йўқми бирор бойимиз?"

Наргиза деди: "Бор-ку
Лайли билан Ойзода.
Тилла олиб сотади,
Иккиси ҳам бозорда".

Кўнгил қашшоқ бўлса-чи,
Бўлган билан бойлик, пул.
Бир синфда ўқиган
Олти ўртоқ — олти хил.

Улар: "Бор пул савдода, —
Деб баҳона айтишди.
— Аллоҳ раҳмини есин",
Дейишди-ю, қайтишди.

Нигора деди йиғлаб:
"Қаердан пул топамиз?"
Наргиза деди: "Менинг
Узугимни сотамиз.

Беш юз минг пул бўлади,
Бор, ана, уни сотдим".

— Эринг сўраб қолса-чи?

— Дейман: "Уни йўқотдим".

Нигора деди: "Раъно —
Менинг ҳам бир жигарим.
Мен ҳам шохонагимни
Келаяпти "йўқотгим".

— Никоҳ, узугингни-я?!

Мумкин эмас бунақа!

— Шу узугим Раънонинг
Бош-кўзидан садақа!

Наргиза деди: "Тўхта!
Ундай қилма, ўртоқжон".
"Агар шундай қилмасам,
Йиғилмайди бир миллион".

Шу бугун шу узукни
"Йўқотаман", албатта.
Бундан зўрин Аллоҳим
Насиб қилсин жаннатда.

Узукларнинг нархини
Ерга уришиб тоза.
Сотволишди бозорда
Лайли билан Ойзода.

Шу кун йўл мошинада
Раънога нақд "гул" кетди.
Бир халта олма-туршак
Ва бир ўрам пул кетди.

Хабар қилишди, Раъно
Чиқиб турди йўлига.
Киракаш Раҳматилло
Элтиб берди қўлига.

Хабар келди: "Нарсани
Олдим Раҳматиллодан.
Агар мендан қайтмаса,
Қайтсин сизга Аллоҳдан".

Дугоналар хурсанд, шод,
Чехралари яшнайдди.
Дейишар: "Иншааллоҳ,
Раъно энди яшайди!"

Севинчдан йиғлашди ҳам
Йўлда икки дугона.
Келиб қолди икки "бой" —
Лайли билан Ойзода.

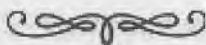
"Қаранг бу жинниларни, —
Дея улар кулишди.
— Узугидан айрилиб,
Йиғлаб ўтиришибди".

Шу куні бу дунёда
"Соғлар" жуда кўп эди.
Аммо шу "жинни"лардан
Бахтлироғи йўқ эди.

Узуги "йўқолган" кун
Қувноқ эди Наргиза.
Эри деди: "Пул йиғиб,
Зўрға олган эдинг-а!"

Нигоранинг эри лол,
Нурга тўлганди олам.
"Шунча хурсанд юрарми
Узук йўқотган одам?.."

Шу кун жаннат эшигин
Ким очди-ю, ким ёпди?
Маҳшаргоҳда билинар,
Ким йўқотди, ким топди?

"ДАРАХТЛАР"

Йиғлаб сўз бошлади бир аёл,
Тикволиб кўзимга кўзини.
Кошки бир доно гап айтолсам,
У шўрлик юпатса ўзини.

У деди: "Мен ҳам бир аёлман,
Мен ҳам бир хонадон келини.
Илоҳий ҳикмат бор: "Аёллар
Ҳаромдан сақлайди эрини".

Турмушга чиқдим-у, "пирим" деб,
Эримнинг қўлини ушладим.
Муҳаббат тахтига ўтқазиб,
Қулдайин хизматни бошладим.

Тутардим пок, шинам, озода,
Уйиму боламу жисмимни.
Мен фақат уни деб яшадим,
Унутиб ўзимнинг исмимни.

Пардозли юрардим туну кун,
Мизғирдим бир лаҳза кечаси.
Олдимда "бурнини тортарди",
"Мен" деган японнинг гешаси.

Лайли ва Мажнундай яшадик,
Ўттиздан ошиб, қирқ ёшгача.
У деди бир куни: "Барибир
Кўчанинг аёли бошқача.

Биттаси суйкалса "севдим" деб,
Биттаси май тутиб қўймайди.
Биттаси раққоса, силкиниб
Мен учун арабча ўйнайди.

Қилган ҳар қилиғи ёқимли,
Чиқмай ҳам кўр тўғри йўлингдан.
Сен — яхши аёлсан, афсуски,
У ишлар келмайди қўлингдан".

Лол қолдим, шу менинг эримми,
Билмасдим қай дўстга сўзлашни.
Не дейсиз, ўтгиз уч ёшимда
Ўргандим арабча ўйнашни.

Ўзимни ҳар куйга солсам ҳам,
Эримнинг ҳеч кўнгли тўлмади.
Мен "пир" деб сиғинган одамни
Ҳаромдан қайтариб бўлмади.

Билдимки, яшасанг тескари,
Нур соя кетидан чопаркан.
Эрим бир ит экан, ит зоти
Боғда ҳам ахлатни топаркан".

Бу аёл бир таскин изларди,
Минг шукр, қалб қалбни танийди.
Шунча "касб" ўрганган аёлга
Сабрни ўргатсам, қанийди.

Дедимки: "Никоҳ-ла эрингиз
Сизга жон, жисми-ла боғланди.
Ака ё ука ё отадай,
Қариндош, жигарга айланди.

Адашиб бир гуноҳ қилганда,
Ким ота обрўсин тўкади?
Нуқсону айбини яширмай,
Қай сингил акани сўкади?

Биз — замин, эркаклар — дарахтдир,
Дарахтнинг дайдисиди бўлмайди.
Шу шилқим шамоллар ёмон-да,
Тинчгина яшашга қўймайди.

Дарахт-да, гоҳ тутиб шўхлиги,
Ҳар елни қучгисиди келади.
Томири тупроқда бўлмаса,
Осмонга учгисиди келади.

Гоҳ шамол увлаб дер: "Менингсан,
Заминдан суғуриб оламан".
Дарахт дер қайишиб: "Керакмас,
Қадрдон тупроқда қоламан".

Бу унга қисмат, гоҳ эгилиб,
Гоҳ синиб, зарбага тутилар.
Гоҳида қарсиллаб йиқилиб,
Бу дайди шамолдан қутулар.

Арзонга тушмайди ҳар шамол,
Суяйсан ўзини тутгунча.
Эй замин! Сен шуни билгинки,
Шамоллар мавсуми ўткинчи".

Аёлнинг юзлари ёришди,
Айтдики: "Ечилди кўп тугун.
Дунёда шунча йил яшагач,
Эримни танидим шу бугун".

Тегишдим: "Эрингиз ит бўлса,
Вақтида овқатин есин-да.
Вақтида эркаланг, вақтида
Қўйворинг, бир "дайдиб" келсин-да".

"ДАФТАР"

Рўзғорда кўп гап ўтар,
Айтолмайсан барисин.
Илоҳо, эркак зоти
Ҳалим бўлиб қарисин.

Ҳали ёшман, дейди-ю,
Сал нарсага жаврайди.
Ўғиллар ишидан ҳам
Бир камчилик ковлайди.

Мундоғроқ чиқиб қолса,
Келинлар қилган овқат.
Дер: "Шу уйда овқат еб,
Асло қилмадим роҳат".

Дазмол урмаган бўлсам,
Пайпоғига бир бора.
Дейди: "Шундоқ яшадим
Ўттиз йил мен бечора".

Тавба, қандай одам бу,
Ўз обрўсин тўкади?!
Кечқурун ачом қилиб,
Кундуз кунни сўкади.

Энди мендан кўради,
Тонса, кўзин "ўяман".
Ҳар соҳага биттадан
Дафтар тутиб қўяман.

Бу дафтарга ёзаман,
Йил, ой, соат, кунини.
Шундай қилиб бу эрнинг
Ўчираман унини.

Ҳар хонага мих қоқиб,
Битта дафтар осаман.
У имзо чекади, мен
Бармоғимни босаман.

Хуллас, бошланди тартиб,
Сўкишлар ҳам тийилди.
Ҳар кунги тоза либос
Имзо чекиб кийилди.

Ҳовли учун бир дафтар,
Қўл қўяр тозаликка.
Ҳаммом учун бир дафтар,
Шинам, озодаликка.

Ошхона дафтарига
Имзо чекар "ширин" деб.
Гоҳо қўшиб қўяди:
"Раҳмат сизга, келин", деб.

Еб туриб ҳам маърайди,
Эрим қўйми, билмасам.
Тинчимасди қулоғим,
Бир ишниям қилмасам.

Кулсангиз ҳам айтайин,
Гап эшитиб тўйдим мен.
Ётоққаям бир катта
Дафтар тутиб қўйдим мен.

Бу дафтарга ёзилар
Қандай жойда ётгани.
Қандай "туш"лар кўрган-у,
Қандай тонглар отгани...

Эрталаб дедимки: "Бу —
Ётоқхона дафтари!
Ёзиб қўясиз бунга
Тунда бўлган гапларни".

Эрим деди: "Ё тавба!
Бўлдингми жинни-минни?!
Мабодо, келинларинг
Ўқиб-нетиб қолса-чи!?"

Дедим: "Тавба, ҳар ишни
Қинғирига оласиз.
Ручкани бериб турунг,
Бундай қилиб ёзасиз".

У деди: "Энди тўхта,
Менга бергин ручкани.
Бу гапни сен бошладинг,
Мен қўяман точкани".

У ручкани олди-ю,
Бирпас бошин қашлади.
Мийиғида бир кулиб,
Секин ёза бошлади:

— Чопа-чоплар тугади,
Кундуз тугаб, келди тун.
Ҳар бандага бу муддат
Роҳат-фароҳат учун.

Ётоқхонам сокин, тинч,
Ой мўралаб турибди.
Ёнгинамда бир пари
Соч ўриб ўтирибди.

Эгнида ҳарир либос,
Кўринади бадани.
Жисмидан таралган ис
Маст қилади бандани".

Дедим: "Вой-вой, бас қилинг!
Ёзадиган гапми шу?"

Деди: "Бу менинг гапим,
Хижолат бўлманг, сулув".

Эрим менга бир кулиб,
Қисиб қўйди кўзини.
Давом этди ёзишда
Билганини ўзини:

— Тагимда оппоқ чойшаб,
Бошимда юмшоқ ёстиқ,
Аллоҳнинг жаннати ҳам
Эмасдир бундан ортиқ.

Фақат меҳр изҳори,
Шивирлашлар сеҳрли.
Бу хонада "салом"дан
"Хайр"гача меҳрли.

Деворининг ҳар гишти,
Ҳар бурчаги гуллайди.
Бу хонанинг полидан
Шифтигача куйлайди.

Бу уйдаги ҳар туйғу,
Ҳар сўз тўғри, рост бўлар.
Бу уйга кирса ишқдан,
Микроблар ҳам маст бўлар.

Ўсиб шифтга интилар,
Гилямнинг гули ҳам.
Чўғдай ёниб туради,
Ўчоғининг кули ҳам.

Бу хонанинг бир ўзи
Рассом, шоир, бастакор.
Меҳмонхонанг, ошхонанг
Шу хонага хизматкор.

Шу хона дафтарига
Олсанг гар "икки" баҳо.
Бошқа дафтарларингни
"Беш" қилолмайсан асло.

Доно бўлсанг, эй аёл,
Шу дафтарга "беш" ол-чи!
Бундан ташқаридаги
Ҳамма гаплар бекорчи.

Дедим: "Уятсиз одам!
Сиз бешарм ёзувчи!
Бу дафтарни келинлар
Кўриб-нетиб қолса-чи?.."

Деди: "Бу дафтар ибрат
Бўлсин келин, қизларга.
Ўқиган ҳарки одам
Ҳавас қилсин бизларга.

Ҳамма ўзимизники,
Бунда душман, ғаним йўқ.
Билиб қўйгани яхши,
Шариатда шарм йўқ".

У сўнгги сўзни ёзиб,
Дафтарга қўйди баҳо.
Қўлимга бераётиб,
Тагига чекди имзо.

Қушдай сайраётгандим,
Ўйланиб қолдим бирдан.
Не бўлса ҳам, шу одам
Рози бўлсин-да мендан.

Илоҳий ҳикматларда
Ўқигандим ўзим ҳам:
"Чиқишмасин аёллар
Эрларининг сўзидан.

Эр тўшакка чақирса,
Келмаса хотин агар.
Лаънат айтиб турармиш
Тамоми фаришталар".

Ўша кун келинларим
Йиғилишганда илк бор.
Шеъримни ўқиб, дедим:
— Ҳушёр тулинг, дафтар бор!

Эришайин, десангиз
Аллоҳнинг раҳматига.
Эринчоқлик қилманг ҳеч
Эрингиз хизматига.

"Биз дафтар тутмаганмиз",
Дея улар кулишди.
Дедим: "Бу дафтар нима?!"
Ундан зўри турибди.

Иккита елкангизда
Ўтириб фаришталар.
"Номаи аъмол", дея
Тўлдиришяпти дафтар.

Бу илоҳий саҳифа
Сўнги кунинг ёпилар.
Кейин ҳисобот учун
Маҳшаргоҳда очилар.

Ўша кун у дафтарни
Битта фаришта келиб.
Ўнг ё чап ёнингиздан
Узатади, "Ўқи!" деб.

Истардим, не қилсак ҳам,
Иймонимиз эш бўлсин.
Фаришталар ёзаётган
Дафтаримиз "беш" бўлсин".

ОМОНАТ

Катта бозор олдида
Уста Олим дўкони.
Қор, ёмғирдан паноҳдир
Олдидаги айвони.

Баъзи бир бозорчилар
Қилиб олишган одат.
Тугун, қоп, халтасини
Қўйишади омонат.

Уста чархлайди пичоқ,
Ёнида бир ўғлони.
Гоҳида омонатга
Тўлиб кетар айвони.

"Қайтаётиб оламиз,
Майлими, уста ака?"
Ўғлин фаши келади:
"Йўл йўқ оёқ босишга".

Уста кулиб қўяди,
Нурга тўлади олам.
— Феълингизни кенг қилинг,
Савоб бўлади, болам.

Дунёвий ё ухровий
Илми йўқ бу одамнинг.
Олим бўлса зиёга,
Тўлдирадди оламни.

Ҳар тонг намоздан кейин
Толиб билиб ўзини.
Ўқийди Қуръон билан
Ҳадиснинг мазмунини.

Доим мутолаадан
Кўнгли нурга тўлади.
Ўйлайди: "Дунёда илм
Бўлмаса, не бўларди?!"

Олим, таржимоннинг ҳам
Йўқдир асло армони.
Буни бошлаган доно
Подшоҳнинг фармони.

Яхшиликни ўргатар
Бу китоблар ҳар маҳал.
Уста билар — илмдан
Аввал туради амал.

Ўзининг билганича
Ўқиб дуо қилади.
Подшо-ю олимни
Қўшиб дуо қилади.

Яшар доим бу одам
Ажру савоб фикрида.
Икки қўли ишда-ю,
Тили Аллоҳ зикрида.

Бир кун унга қолдирди
Янги қишлоқлик полвон.
Қора елим халтада
Икки дона "бўлка" нон.

Бозор тугаб, кеч кирди,
Ҳали турибди нонлар.
Уста дер: "Нонин полвон
Эртага келиб олар".

Эртасиям келмади
Омонат қўйган полвон.
Ё эсидан чиқди, ё
Касал бўлди, иссиқ жон.

Қийин экан бировнинг
Омонатин сақламоқ,
Топшириш керак, қандоқ
Олган бўлсанг, ўшандоқ.

Уста ташвишда: "Нонлар
Моғорлаб қотмасайди".
Хотини ўйлар: "Нонни
Қучоқлаб ётмасайди".

Эртаси ҳам келмади
"Бўлка" нон қўйган полвон.
Ўзлари еб қўймаса,
Қотиб қолар энди нон.

"Еб бўлмас ҳолга тушса,
Тутар мени уволи.
Яна бу нон — омонат,
Бир банданинг ҳалоли".

Эски нонни ейишиб,
Келиб қолса, деб, полвон.
Ҳар куни тонгда чиқиб,
Уста олди янги нон.

Беш кун, ўн кун, ўн беш кун
Такрорланди шу ҳолат.
Бу уйда тандир нони
Ейилар эди фақат.

— Бугун ҳам "бўлка" нонми? —
Ўғлин битди тоқати.
— Сақлаш керак, ўғлоним,
Бировнинг омонати.

Омонат тартиби — шу,
Эмас шунчаки эртак.
Қандай олинган бўлса,
Шундай қайтариш керак.

Гарчи соғинишганди
Ҳаммаси тандир нонни.
Иссиғида ейилса,
Яйратар эди жонни.

Нон ичига хотини
Соларди ёғ-у жизза.
Оҳ-оҳ, пиёзли нонлар
Пишганда бўлар мазза!

Уста дер: "Омонатни
Топширмагунимча то.
Нон ёпмай тулинг, "бўлка"
Қолиб кетмасин, пошшо".

Кунлар ўтди-ю, полвон
Бир ойдаям келмади.
Шу вақтгача оила
Тандир нонин емади.

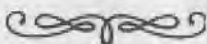
Бир куни уста олим
Қарамай ҳеч қаёққа.
Янги "бўлка" нон олиб,
Кетди Янги қишлоққа.

Суриштириб, қидириб,
Зўрға топди полвонни.
Ўша елим халтада
Топширди юмшоқ нонни.

Енгиллашиб, осмонга
Учиб қайтарди гўё.
Ўзга ҳақин емоқдан
Ўзи асрасин Худо.

Полвон дер хотинига:
— Қара, кетмапти тафти.
Зўр нон олган эканман,
Бир ойда ҳам қотмапти.

Ишлар битсин, бозорга
Яна тушиб қоламан.
Бир ой еймиз, шу нондан
Ўнта-ўнта оламан.
Уста "Бу омонат!" деб
Қанча куйдирганин жон.
Билмай ҳам қолди содда
Янги қишлоқлик полвон.

МУҲДАРИЖА:

Ватан ҳақида сўз	3
Катталарга насиҳат	5
Бировнинг боласи уйимда	8
Ўфил боланг — бировнинг ҳасми	11
Қизим, қайнонанг — тилло	13
Куёвимга илтижо	16
Мурасасиз келинлардан дод!	19
"Асал ойи"	21
Қутиласан	25
Қуда бўлдик... ..	28
Сезгир она	30
Тасалли	32
"Тадбиркор" аёл	36
Навоийга қўшни бўлсам... ..	40
Яшашни ўргатаман	42
Ўзингизни эҳтиёт қилинг	45
"Ушаб туринг"	48
Замонавий эртақ	51
Иккинчи китоб	54
Дўстимиз Иззатиллонинг пўстинига	57
Энг гўзал ҳадис	59
Йиртиқ камзул	63

Икки сандиқ "сеп"	66
Қумга кўмилган одам	71
Узатилаётган қизга ота дуоси	76
Жаннатдаги "кундошим"	82
Гулдаста — 1	87
Гулдаста — 2	92
Эрим билан дам олдим	96
Уйимдаги "шпион"	98
Гап	102
Онамни кўргани бораман	106
Келиним келин олди	109
"Хўп-хўп"	113
Кўрпача	116
Ношукр	120
Дам олгани бораман	122
Афлотуннинг "хотини"	127
Дугоналар қиссаси	135
"Дарахтлар"	140
"Дафтар"	144
Омонат	152
Мундарижа	158

Марҳабо

Қутиласан-а, қутиласан!

Нашриёт муҳаррири:

Шуҳрат Ғуломов

Дизайнер:

Аббос Турсунов

Муҳаррир ва техник муҳаррир:

Зухра Ҳамдамова

Мусахҳих:

Алишер Рўзиматов

Нашриёт лицензияси:

41 № 239 — 2013 йил 4 июль

Теришга берилди: 20.08.2016. Босишга рухсат этилди: 15.09.2016. Бичими: 84x108 $\frac{1}{32}$. Офсет босма. BalticaUz гарнитураси. Босма табоғи: 10. Адади: 3000. Буюртма: 2. Баҳоси келишилган нарҳда.

Нашриёт манзили:

«Adabiyot uchqunlari» нашриёти, 100027,
Тошкент шаҳри, Ўқчи кўчаси, 29-уй.

Босмахона манзили:

ООО «GOOD GROUP MEDIA» босмахонасида чоп этилди

Манзил: Тошкент шаҳри, Амир Темур кўчаси, 60-уй.

ISBN 978-9943-992-49-8

9 789943 992498